

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy óra 1 kor Egy óra 1 kor. 50 Hll.
Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

Orvtámadás.

Debreczen, szeptember 28.

Undorral és megvetéssel fordul el minden jóérzésű ember, még az ellenfelek táborában is attól a felháborító támadástól, amely az egyik ellenzéki lapban jelent meg **Lukács László** miniszterelnök ellen. A magyar közélet mostanság való elvadultsága közepett sok mindent meg kellett szoknia a jóérzésűeknek: a hazudozásnak, a brutalitásnak, a rosszhiszeműségnek és a kajánságnak példátlan példáit produkálták. De a lelki zuhlottságnak az a mértéke, amelyről az említett újságnak mai támadása tanuskodik, párja nélkül áll még a mi gyászos viszonyaink közepette is. A Bánffy Dezső báró ellen miniszterelnöksége idején indított gyalázatos hajszája, amelyet annak idején ez a lap is kiméretlen szavakkal ítélte el, bár motívumaiban hasonlatos a jelenlegi kormányelnök ellen indított rágalomhadjáratokhoz, minden gyalázatoságra mellett sem mutatja a lealacsonyodásnak azt a fokát, amelyet ez a hirtlap e mai közleményében tanusít. Az egész magyar sajtónak vissza kell utasítania ezt az elvadultságot.

De vissza kell utasítani minden jóérzésű katolikusnak is, akiknek nevében merészkedik a miniszterelnök személye és családi élete ellen támadni ez a hirtlap, amely egy héttel ezelőtt még *cécónak gunyolta az eucharisztia-*

kus kongresszust. Hogy minő álnok és gonosz szineskedés van abban, mikor ez a hirtlap merészkedik a katolikus egyház törvényei nevében leckéztetni a pápát, arra legjobb bizonyosság az idézett bántalom, a mellyel ez az újság a katolikusok egyetemének vallásos érületét megsértette s amelyért a *borzsovai egyházkerület papsága* így bélyegezte meg ezt a lapot nyílt levelében:

„Ez a kitétel megfélemlít tén a „Pesti Hirtlap” közismert józólésének, *de mélyen sértő az összes katolikusokra, akiknek legszentebb vallási tárgyait teszi rosszakaratu gunyja céltáblájául.* Nem tudjuk, vajon Magyarország tíz milliónyi katolikus köztül hányan olvasták e kitétel s nem lehet célunk annak tendenciája felől vitába bocsátkozni. Azt azonban nyíltan ki meriük mondani, hogy a tisztességes sajtónak nem lehet föladata a más vallásuak tiszteletének tárgyaiból gunyt üzni s a benne résztvevőket pellengére állítani.”

Nos, ez a hirtlap merészelt most a katolikusok millióinak nevében beszélni, álszenteskedő és galád módon egyházi törvényekre hivatkozni és orv módon támadást intézni a miniszterelnök családi élete ellen. És különösen megbélyegezendő, hogy nem átalja a vallás álarca alatt végrehajtani ezt a politikai orvtámadást, összehordván benne mindenféle rágalmozó pletykát és valótlaniságot. Meg is kell állapítani, hogy a „Pesti Hirtlap”-nak közlése, az is, amit a miniszterelnök házasságá-

ról, az is, amit a miniszterelnök a pápa által való kitételéről mond, *rosszhiszemű valótlaniság* és minden értelem, minden összefüggés és aktualitás nélkül összehorlott valótlaniság, melynek egyedüli célja a gyalázkodás, a sértés, szemben az államférfiival, akit tisztességes harcban legyőzni, megsebzenni nem bírnak, aki ellen vad dühvel agyarkodnak, mert végét vetette Magyarországon minden kalandorpolitikának.

Meg vagyunk győződve, hogy ezek a gyalázkodások még kevésbé találnak visszhangra, mint az eddigiek, sőt kell, hogy utálatot váltson ki minden olvasóból ez a harcmodor. Ez a biztos tudat felment bennünket attól, hogy ezzel az orvtámadással részletesen foglalkozzunk.

De még egyet: csak hogy gyalázkodása mennél hatásosabb legyen, nem átalja belevonni ő felsége a király, ő szentsége a pápa és a Bécsben székelő pápai nuncius személyét is, olyan pletykákban szerepeltetve őket s olyan szerepet tulajdonítva nekik, aminek pusztá föltevése is vakmerő sértés e magas személyiségekre. A politikai tehetetlen dühnek ilyen durva és galád megnyilatkozása, amely senkit és semmit, a legszentebbet sem átalja lerángatni abba a pocsolába, amelyben maga állandóan fetreng, nem ér fel **Lukács László** személyéhez és családjához, és nem fog eredményt hozni az ügynek sem, amelyet ilyen

Az opium.

Irta: Louis-Frederic (Sauvage).

— Király!

Fox kapitány akkorát vágott hatalmas öklével az asztalra, de akkorát, hogy a poharak egymásnak estek és együgyű szemével ijedten pillantott be a mosogató helyről egy boy s aztán tovább törülgetve a tányért, közelebb jött.

— Király! — kiáltotta a kapitány megint, Ez valószínűleg nagyon szigorú parancs volt, mert a boy, egy szót sem várva többé, egy újabb pohár vizskit hozott egy üveg szóda-vizsel, melyet mindjárt ki is nyitott.

De miért untassam önt ilyenféle jelentéktelen csekélységekkel. Ön bizonyára nem ismeri Fox kapitányt s a singaporei teaházak mivoltáról is valószínűleg csak igen halvány sejtelme van. Képzelen tehát maga elé egy alacsony, harminc láb hosszú, tizenkét láb széles termet, amelynek a falai szalmagyékénnyel vannak kirakva és amelyben kis nádasztalkák és karosszékek vannak csoportosítva. Ha az éj leszáll, akkor nagy rizspapírosból való lam-

piatok gyulladnak ki s fényüket éppen a rizspapíros enyhíti. A levegő oly nyomott a nehézség és borókapálínka-gőztől, hogy ezek illatát nem tudja elfojtani még a szénkátrányok az az erős szaga sem, amely a kikötő felé nyúló, félig nyitott ajtón beáramlik. Még az alkonyi hűvösség sem tud erőt venni ennek a teremnek a fülledt melegségén.

Három halom lejtőjén terpszekedik az Oroszlánok városa huszonöt negyedével és ha ön kihajol a bambuszkerítéseken, és egy kissé félreluza a szalmafüggönyöket: akkor látja az óriás nagy várost, amelyben ott nyüzsgő minden fajta nép, a gigantikus, fáktól sűrűn beárnyékol és az árbócok tömegétől beárnyékol kikötőt a szürke kőből készült világlító toronnyal. Nézzon oda, az éjszaka a tengerből látszik fölszállni. A tengerszorosban a szigetek úgy fekszenek ott, mint az alvó alligatorok. A villamos ivlámpák eleinte homályosan, de aztán fényesebben kezdenek világítani és a panaszos hangot, amely az egyre feketébb sötétséggel, egyre jobban zug, az emberek munkája és a hullámok örök moraja idézi elő.

Amde ön azért még sem fordithatja el a

tekintetét Fox kapitánvról. Amint őt ma látia, így én már gvakrabban is láttam ebben a teaházban. ugvanemmel az asztalnál egy ilaskó vizski és szelterszi viz mellett. Nvu-godtan vott, minden sietség és gvöngeség nélkül, mint aki ura a dolgának. A mikor aztán lenvelte az utolsó kortvot is. rácsapott öklével az asztalra és mindig ezt a rövid kiáltást hallatta: Király!

A kikötőjében már nagyon jól ismerik ezt a szokását. Ön azt véli, hogy egy közönséges iszákos ember volt? Nézzon meg csak egy kissé figyelmesebben. A hajón töltött negyven esztendő kicserpezte az arcát, mint egy régi bört s borotvált felső ataka és kurta szakálla, amely a kőpit fodrozva keriti, csak kevésbé különbözteti őt meg a többi tengert medvétől, akiket ön ismer. Azt is előismerem, hogy ezüstpaszomántos sipkája és bő kabátja szintén közönséges fajta. De nézzon a szemébe. Mily különös az a pillantás, amely a félig csukott szempillák alól tör ki. Lassan szemlélődik a dolgokon, egészen birtokába veszi őket, azt égeti mint a tüz lángja majd ismét kifejezéstelen. Olyan, mintha a szemében visszatükröznie a minden reflexiója a ten-

„Emke” kávéház és szálloda amerikai Bárral kapcsolatosan megnyílik.
(volt Hajnal-mulató) **Petőfi-tér 7,** nagy kényelemmel, igen bájosan, teljesen újonnan átalakítva a napokban

A nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozzuk, hogy

új női kalap-szalónunkat megnyitottuk

Arany János-utca 1. sz.
(Csanak-ház.)
Török Irén és Társa.

eszközökkel próbálnak diadalra vinni. Az ilyen merénylet visszaélés a sajtószabadsággal: sajtószabadoság, mely csak egy eredményt érhet el: a közmegegyezést.

A politikai helyzet

A delegációk ülései

A jövő héten a politikai életet ismét a delegációk fogják dominálni. Holnap a miniszterelnök és a delegátusok Bécsbe utaznak, hogy a közönségi bizottság munkájának még hátralevő részét elintézzék.

A delegáció tárgyalásai most már zavartalanul fognak folyni. Ezen a ponton tehát az ellenzék teljes kudarcot vallott, mert a közönségi költségvetés elintézése annak rendje és módja szerint meg fog történni és a kormánynak sikerül bebizonyítania, hogy birtokában van akcióképességének.

Uj tőzsde.

A magyar gazdasági élet megizmosodásának felette örvendetes jelensége az új temesvári áru és értéktőzsde megnyitása, a mely a temesvári tőzsdeegyesület diszközgyűlésének keretén holnap fog lefolyni. A délvideknek ez a nagy gazdasági emporiuma nagyszabású palotát épített az új tőzsde számára, mely remélhető legújabb lendületet fog adni a délvidek gazdasági fejlődésének. Az eddig Temesvárott működő tőzsdebizottság, a mely eddig az ottani Lloyd-társulat kebelében volt szervezve, a jövőben az új tőzsde organizmusába fog bekapcsolatni.

A koalíció bécsi kirándulása.

A németországi sajtó még mindig a magyar ellenzék bécsi kirándulásával foglalkozik.

A *Hamburger Fremdenblatt* azt írja, hogy a magyar ellenzék tüntetése a magyar parlamentáris illusztrációja és az abszolút kíméletlenségnek a saját képviselőit tekintélye és méltósága iránt. Nem rettentek vissza attól, hogy házi viszáljukat a monarchia kö-

gernek, amelyet negyven esztendeig járt. Fox kapitánynak gyermekkorától óta nem volt más otthona, mint a hajó, amely tova vitte őt, mint a szelek és a hullámok játékszere. Én azt hiszem, nincs olyan tenger, amelyen ő mint hajóinas, mint matróz, mint első vagy második kapitány ne hajózott volna. Hogy a rakomány a fa, fűszer, tiltott áru, alkohol, petrolium vagy emberhus volt-e, ő mindent elvitt. Ha a szakadó eső a bőrét keményvé és nagy ellenállóképességűvé tette, a kikötésnél azért néha mégis belevágódtak a kardok. Számtalan érdekes kalandja volt. A csendes óceán öreg utasai mind ismerik őt s csodálkozással mesélik, hogy miként bujt ki egy hurokból, amely egy vitorlarud legfelső csucsán csavarodott a nyakába. Ne higgye, hogy tulozok. Én ezeket a részleteket azért közlöm önnek bizalmasan, hogy őt annál könnyebben kiismerje. Lépjen egyébként minden félelem nélkül közelebb: ő ma este nagyon be van rugva. És ne tegyen megjegyzést arra a nagy barna pecsétre sem, amely a kabátját beszenyzei.

A boy egy friss viszkít hozott neki. Az öreg egészen el volt merülve egy kis fényes doboz szemléletébe, amelyet reszkető ujjaival tapogatott. Amikor engem meglátott, a dobozt gyanakvó mosollyal csusztatta a zsebébe s amikor én kitárt karokkal mentem feléje, tompa dadogó hangon mondta:

— Én ezt a kis fűszert sohasem fogom többé színi, gentleman!

zős katonai és politikai ügyeinek terére átvigyék és még hozzá oly pillanatban, mikor talán igen messzemenő fontosságú kérdéseket kell majd tárgyalni.

A *Schlesische Zeitung* azt írja, hogy a magyar ellenzéki képviselőknek oly nagy zenebonával hirdetett bécsi tüntetése siralmasan meghusult. Eltekintve néhány tumultuózus jelenettől, ahol az ellenzéki hősök ismét mint hisztériás asszonyok viselkedtek, a delegáció alakuló ülésének csak rövid ideig tartó megzavarása történt.

A *Münchener Neueste Nachrichten* arról értesül, hogy a tüntetés felette siralmas és szánalmas benyomást keltett.

A párisi *Evenemen* humoros cikkben tárgyalja a magyar képviselőházi eseményeket és egy megtépetten hazatért magyar képviselőnek feleségével folytatott párbeszédben kifigurálja az ellenzéki képviselőket.

Egyszeres a kabinet.

Tegnap délután két óráig tartó minisztertanács volt. Amint igen illetékes helyről értesülünk, a kabinet tagjai között semmiféle nézeteltérés nincsen és Zichvnek, valamint Serényinek esze ágában sincs lemondani. Zichy János a képviselőház egyik legelső ülésén a Ház elé terjeszti a katolikus autonómiairól szóló törvényjavaslatot.

A képviselők kizárása.

Szeptember 18-án a képviselőház 59 ellenzéki képviselőt zárt ki a Házból és pedig negyvenkilencet 30 ülésnapra és tizet pedig 15 ülésnapra.

A kizárt képviselők most kapták meg a Ház elnökségétől az erre vonatkozó értesítést, mely a következőképp hangzik:

A képviselőház elnökétől.

2365. szám.

Értesitem a képviselő urat, hogy folyó évi szeptember 18-án délelőtt tíz órakor tartott 407-ik ülésében hozott határozatában a képviselő urat a képviselőház 1912. évi szeptember hó 17-én délelőtt 10 órakor tartott 407-ik ülésén tanusított magatartása miatt a Ház azonnal foganatosítandó, határozathozatala napjának beszámításával kezdődő egymást követő harminc (30) ülésnapra kizárta.

Egy percig legeltette szemét csodálkozó arcomon, aztán ismét megjelent arcán a gyanakvó mosoly. Közel húzódott hozzám s ekkor megcsapott viszki gőze.

— Ez egy teljesen visszavonulhatatlan elhatározás — folytatta most már biztos hangon, amely egy ilyen részeg embertől nagyon nagyon meglepett. Hátradőlt a padon, zsebredugta kezét és csendesen, de jóízűen elnevette magát.

Fox kapitány szenvedelmes ópiumszívó volt és már sokszor botlottam bele, amikor tehetetlenül feküdt kinyújtózva egy szalmazsákon s kezében még görcsösen szorongatta a kis bambuszpipát. A viszki állandó mérték-telen ivása tette, hogy az ópiumszívás végzetes következményei még eldig le nem terítették. A szesz valóban a leghatásosabb ellenmérge az ópiumnak. Hogy gondolhattam volna tehát, hogy a kapitány a legzsarnokibb hatalomnal uralkodó szenvedelemtől lemond.

— A fűszer, — ismételte.

Ugy tett, mintha egy kis ópiumot venne és pirulává csavargatja, aztán egy fricskát mutatott.

— A dolog igazán úgy van, hogy nem fogok többé dohányozni.

Szörös kezét letette az asztalra és észrevettem, hogy az ital mámorától fátyolos szemét arra a foltra szegezte, amely a kabátján volt. A poharát egy haitásra kiürítette.

— Figyeljen csak ide, sugta bizalmasan.

Az erre vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatot idecsatoltan megküldöm.

Budapest, 1912. évi szeptember 18.

Tisza s. k.

a képviselőház elnöke.

Az értesítés litografálva van és mindenütt fölébe van írva az illető képviselő neve vörös betűvel; az értesítéshez pedig mellékelve van a képviselőház határozatának jegyzőkönyvi kivonata.

A debreczen-szilágysági vasut

Egy nagy vidék idekapcsolása

Elvitázhatatlan igazság az, hogy csak azon városok fejlődhetnek és vagyonosodhatnak, amelyeknek kereskedelmi, ipari, gazdasági közgazdasági forgalmak életük van. A forgalmat azonban a jó utak és közlekedési vonalak, legelső sorban pedig az alkalmas vasuti összeköttetések emelik. Ezen igazság ereje meglátszik azon városoknak életén, a melyek a múltban megindult vasútpályák idejében nem riadván vissza az áldozatoktól, bekapcsolták magukat a fővonalakba, míg azon városok, melyek vagy szűkkeblűségből vagy maradiságból nem járultak a vonalak kiépítéséhez, lassankint kiesvén a nagy közgazdasági forgalomból, naponkint hanyatlottak és ma már egyhangú, szürke, közgazdaságilag jelentéktelen helyekké süllyedtek.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a vasutvonalak közgazdasági értékét korán felismerte és éppen azért olyan vonalak építéséhez, amelyek forgalmának emelését biztosítani látszottak, — mindenkor hozzájárult. Igaz, hogy ezen hozzájárulások huszonöt év óta milliókat kívántak, ámde a törzsrészevényekbe való befektetések nem váltak kárára a házipénztárnak, másrészt az ily módon kialakult forgalmi összeköttetés közgazdaságilag nagyot használt a városnak, melynek közgazdasági élete, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi forgalma az utolsó huszonöt év alatt nagy arányokban növekedett. Ujabbán ismét érkeztek kérvények új

Igazi ópiumot már nem talál már talán sehol, csak Singaporéban, ezt is csak jó pénzért. Pha-Tsin kereskedőnél, akit pusztítana el a felsőbb hatalom. Mindenütt csak utánzatot talál. Tisztátalan keveréket, legfőkébb arra jó, hogy a flotta tisztiei szíviák. Elhiheti, hogy én, aki harminc éve vagyok ópiumszívó, csak értek hozzá. Pha-Tsin a hatodik házában lakik annak a szűk utcának, amely a templom felé vezet.

Megint a barna foltra nézett, majd fölkapta szemét.

— Meg kell vallanom önnek gentleman, hogy az én hajóm a Halcvon most egy husz láb széles repedéssel künn van a szárazon. A tenger ária a sziget mellett vést hozott rá s ha csak három hüvelykkel lett volna mélyebb, akkor elsülvedtünk volna.

A kapitány észrevette raitam, hogy én ezt a kitérést nem tudom egészen megérteni. — Értsen meg jól, — mondta — a tengert én ismerem s becsukott szemmel is be tudnék járni Singaporéba. De azon éjszakán nem volt bennem az én megszokott mennyiségű viskim s e mellett tulok ópiumot szívtam. A kormánykerék egy mozdulata s az én kétárbocosom feljutott a sziklazátonvra. Ért ön engem, gentleman? Az ópium elhomályosította a látásomat. Ekkor elhatároztam, hogy ezt a mérget nem fogom szívní soha többé... A poharát újra megtöltötte.

Zománc cim- és jelzőtáblák és zománc-betűk

igen olcsón rendelhetők

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
Debreczen, Piac-u. 49.

vonalak építésének hozzájárulásához. Ezen új vonalak között Debrecen sz. kir. városra nézve legfontosabbnak tartjuk a debrecen-székelyhíd-nagyléta-szilágysági vasut kiépítését, mert ezen vonalnak a Szilágyságig meghosszabbítása egyenes összeköttetésbe hozza Debrecen a Szilágysággal, ahonnan és a hová most csak nagy kerülő uton juthatunk. Az építendő vonal a mostaninál rövidebb lesz és egy forgalmat van hivatva teremteni, melynek elsősorban városunk veszi hasznát. — És mivel a vasutvonal építésének megkezdése ugyszólván azon 50.000 korona hozzájárulástól függ, amelyet az építévállalkozók Debrecen-től törzsrészevények jegyzése ellenében kérnek, igazán hiba volna, ha ezen újabb hozzájárulást meg ne adnánk. A vasutvonalnak Debrecen gazdasági életére vonatkozó hasznát már felismerte a város közlekedési bizottsága, mely az 50.000 korona megszavazását javasolja a közgyűlésnek. A jog- és pénzügyi bizottság még nem tárgyalta ezen ügyet, de tekintve, hogy az első kérelem alkalmával ezen összeget megadni javasolta, nem kételkedünk, hogy most is megmarad érvekkel támogatott álláspontján és egy véleményen lesz a közlekedési bizottsággal, a melynek tagjai szakférfiakból állván, véleményük elfogadható.

Egyenes összeköttetésünk fontos voltát és közgazdasági hasznát bizonyítani felesleges. A Szilágyság jó behozatali és kiviteli gócpont. Az építendő vasutvonalon olcsóbban és rövidebb idő alatt szállíthatunk. És szállíthatunk elsősorban vágómarhát, mert senki se higyeje, hogy a mi huspiacunkat a Hortobágy látja el vágómarháival. Most is a Szilágyságból szállítják vagy hajítják a marhaállomány nagyrészét, ha azonban az új vonal kiépül, sokkal könnyebb lesz a behozatal, viszont a mi közgazdasági cikkeink is olcsóbban és gyorsabban mehetnek a Szilágyságba.

Debrecen sz. kir. város kiszélesítendő mezőgazdasági forgalmának érdekében tehát feltétlenül kívánatos ezen vasutvonal kiépítése, illetve a Szilágysággal való összeköttetés. Egy esetleg elhibázott lépés nagy forgalmi veszteséggel sújtaná városunkat, már pedig Debrecennek olyan vasuti politikát kell folytatni, mely érdekkörébe vonja a közeli és távolabbi forgalmat.

Mivel pedig közgazdasági tekintetben

Debrecennek a Szilágysággal való egyenes összeköttetése nagyon is elsőrangú érdek, amelyet szakférfiak is elismernek. Hiszük, hogy városunk törvényhatósági bizottsági közgyűlése az ezen vasutvonal meghosszabbítására kért 50.000 koronát meg fogja szavazni.

Közegészségügyi javaslatok

Tüdős Kálmán dr. főorvos előterjesztése

A legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésen a főorvosi jelentésekből megállapítást nyert az a szomorú tény, hogy Debrecen közegészségügyi állapota tarthatatlan. Erre nem egyszer mutattunk rá és különösen a gyermekhalandóság kapcsán változtunk ama szégyenletes helyzetet, amelyben Debrecen a közegészségügy tekintetében van. Pedig — ismételiük most már utólag — a közegészségügyi állapotok megjavítása mindenképpen a főorvosi kötelessége azoknak a köröknek, amelyek a város ügyeinek intézésére hivatottak. És mégis úgy tapasztaljuk, hogy vagy a kérdés fontosságának meg nem értése vagy ehelyütt igazán indokolatlan takarékoság, visszatartotta e köröket attól, hogy a szégyenletes és tarthatatlan állapotokon változtasson. Mert a vízvezeték és csatornázás, a mely egyik legfőbb kelleke a közegészségügy javításának, éppen ott iavit.. a belvárosi területeken, ahol legkevésbé fenyegetett veszély, míg a külvárosi területeken, ahol az említett szégyenletes és tarthatatlan állapotok uralkodnak, minden marad a régiben.

Itt tehát segíteni és pedig — amint azt már megirtuk — közegészségügyi intézményekkel és a kultúra terjesztésével, iskolákkal.

Nem képzelt, nem nagyított a veszedelem, amelyről szólunk, nem erős a tarthatatlan, a szégyenletes jelző a közegészségügyi állapotokra, amelyeket alkalmaztunk. Hogy

nem az, bizonyítja Tüdős Kálmán dr. főorvos javaslata, amelyen nagy tudással és szeretettel már régen dolgozik s amellyel ez állapotokon akar segíteni.

A főorvos ezeket mondja:

Általános baiok.

Városunk közegészségügyi viszonyainak már régebbi idő óta nagy hátránvára van az a körülmény, hogy a kertészekben, külterületi telepitvényekben, továbbá a tanvácok és erdősegeken megfelelő közegészségügyi szolgálat nincs. Mert az, hogy ezeken a legújabb népszámlálás adatai szerint 38.581 emberrel benépesített területeken egyetlen egy hatósági orvos van alkalmazva, közegészségügyi szolgálatnak nem nevezhető. Annivál kevésbé, mert a területek igen nagy kiterjedésűek: a közlekedés raitok nagyon nehéz, sokszor maidnem lehetetlen; lakosságok pedig a legszégyenvebb néposztályhoz tartozik.

Hasonlóképpen hiányos ugy ezen területeken, mint a belvárosban is az orvosrendőri szolgálat, valamint a szülő- és gyermekágyvas nők bábái segéllvel való ellátása, mely utóbbiakról alább bővebben fogok megemlékezni.

A leirt állapotokból a következő baiok származnak:

1. A kertészi és külterületi lakosok orvosi ellátása betegség esetén semmis. A kerület rendkívüli kiterjedése, kapcsolatban az utak rossz állapotával a szó szoros értelmében lehetlenné teszi, hogy az alkalmazott egy orvos ott rendszeres beteglátogatásokat végezzen. Emiatt a betegetek szekereken, vasuton szállítják be az egyetlen kerületi orvoshoz. Közöttük maidnem mindennap ragályosak is vannak, akik utközben mindenféle teriesztik a fertőzést, mert hozzátartozóik az ilyen utazásokat rendszerint bevásárlásokra és ügyesbajos dolgokra elintézésére is felhasználják. Sok emberrel érintkezésbe jutnak. Az orvoshoz oly tömegben jönnek napról-napra, hogy már ez a körülmény is nehézzé teszi a gondos vizsgálatot és a rendelések kielégítő megételét; nem is szólva arról, hogy a betegek vagy a hozzájuk tartozók csak akkor számlák magokat a nagy utra, mikor a bai már előrehaladt és a segítés emiatt sokkal nehezebb, évakran már késő.

tott ujjára. Azután megrázta a fejét és odahajolt hozzám, hogy a fülembé sughassa:

A vágy még él, ugy-e... Akkor oda léptem a holttesthez és kinyújtottam felé a kezemet, mint egy tolvaj. Tudtam, hogy az ópium ott van egy kis szekrényben, szorgosan bezárva egy kis dobozba. Tapogatózva mentem előre, mert a kis lámpa kialudt, de a vágy vezette kezeimet. És egyszerre csak hamar ujjak szoritották át a bokámat és fogak csatoltak felém... De én már szorosan a mellemre szoritottam a dobozt és fölemeltem a nehéz csizmáimat. Az átkozott kereskedő nyögött, de én hamarosan kiértem a szűk utcába. Még mindig szorongattam a dobozt és csakugyan benne volt az ópium és pedig mi-féle ópium, kedves cimboráim. De tessék, győzdjenek meg róla!

Remegő kézzel tépte fel a dobozt és egy mályva töltött, nedves volt a vértől. Azután óvatossággal nyitotta a doboz fedelét és a fölébe fordított az ópiumba, aztán kihúzta a pengét és kifőttte az egészet. Másnap reggel megtudtam, hogy a kékselyemruhás lapos tökök csakugyan meggyilkoltak. A kópönyegen csakugyan az ő vére volt. Átvágot a tolvajokkal és darabok a tolvaj koponyával találta a kópönyében... De hiszen csak egy kópönyéről volt szó és mint rendszeren egy kópönyéről volt szó és mint rovársara írták ezt a gyilkosságot.

— És ön megtartotta a fogadalmát kapitánv ur?

Zavaros szemével rám meredt egy pillanatra, aztán sokáig nézte foltos kabátujját.

— Ennek elérésére előbb a szívás szenvedelmes vágyát kellene megölnöm — susogta. Aztán hirtelen intett nekem az ujjával.

— Jöjön csak egy kissé közelebb... még közelebb! Ön megtudja érteni? Nem? Az ember azt mondja, én nem fogok többé szivni és minden esküvés dacára ismét csak kísértésbe viszi ez a fűszer, a vágy fölébred, közelebb jön és görbe ujjával torkon ragadja az embert. Ön összetörheti a pipáit és ihatik vizskit amennyit akar, a vágy felülkerekedik önben. Ön elforduls a nyelve valami saiatyszerű izt érez. Ön becsukja szemét... akkor megjelenik ön előtt Pha-Tsin alakja az ő sárga köntösében s keblén az ópium-dobozzal... Mit tehessen az ember, amíg ki nem elégítette a vágyát?

Különös rikácsoló nevetésben tört ki, a mit ittas voltának tulajdonítottam.

— Egy este... folytatta a beszédet — egy öletem támadt s ha erről gondolkodom, meg kell vallanom, hogy igen ritka és saiatyszerű ötlet volt. Már három napja nem szivtam s az ópiumkereskedő átkozott arca folyton üldözött. Mivel a szenvedelmem nem hagvott békében, tehát valami eselfogáshoz kellett nyulnom. Pha-Tsin, az egyetlen, aki a valódi ópiumot árulja és a háza, mint már

mondottam önnek a hatodik szűk utcában. A mikor leszállt az éjszaka, háromszor egymásután dörömböltem a kunyhóimán.

Pha-Tsin kinyitotta az ajtót s a kis lámpa megvilágította iedt szeméit dinnveofáinán.

— Ah, ah! Kapitánv, ön ópiumért jön?

A hangja olyan titokzatosan csábítóvá vált.

— Itt van nálam egy doboz a legfrissebb szedésből, tele jó portékával. Ötven piaster nem olcsóbb. Ön még soha életében nem élvezett ilyen növénykivonatot.

— Ön megért engem — gentleman, ez a laposra nyomott tökfői, aki sárga köntösében állt előttem, a föllázadt vágyat testesítette meg előttem! A köpenyem ujjában egy élesre fent maláji tör volt bedugva. És ha Pha-Tsin meghalt, ki tud még nekem igazi ópiumot liferálni?

Én meborzadtam, amikor a kópönyegem fölé hajoltam, azután megérintettem a foltot az egyik ujjammal.

— Kapitánv... kérdeztem — nem vér ez itt?

Közömbösen hámuff réám.

— Valóban, ez vér és a sárga démon elpusztult, anélkül, hogy egyet nyögött is volna. De a vágy még mindig gyötört, s ezt a vágyat kellett volna megölnöm, gentleman!

A szeme még most is, mintha oda volna szegezve, úgy tapadt a kópönyeg vérről ita-

Csipkét,

harisnyát legolcsóbban
kizárólag csak a

Csipke-áruházban

vásároljunk
Kérem a címre ügyelni:
S A S-U. 4.

A gyermek halandóság.

Igy pusztul el rengeteg gyermek a nvári béluhuruban és göröcsökben. Ezek a betegségek a külterületeken több halálzással járnak, mint a három belvárosi kerületben együttvéve. Összeállítottam erre vonatkozólag az utóbbi 4 évről az adatokat, melyekből kitűnik, hogy 1907—1910-ig a belvárosban göröcsökben meghalt 329 gyermek; tehát minden 1000 lakosra jut 6.4; a külterületeken és kertészekben pedig 452, tehát minden lakosra jut 11.71. Ugyanezen idő alatt a belvárosban béluhuruban meghalt 371 gyermek, tehát 1000 lakosra esik 7.21; a külsőségeken és kertészekben pedig 345, vagyis 1000 lakosra esik 8.95. Ebben a két betegségben a jelzett 4 év alatt meghalt összesen a belvárosban 700, a kertészekben és külterületeken 797 gyermek. A népesség száma a belvárosban 51.376, a külsőségeken 38.581. Mint látható, a kisebb népességű külsőségeken nagyobb volt a halálozás, mint a nagyobb népességű belvárosban. Hasonlóképpen nagy a gyermekkoros betegek és halottak száma is, jóllehet e tekintetben az arány nem ilyen kedvezőtlen.

Egyéb bajok.

Az itteni betegeket az orvos egy betegség alatt rendszerint csak egyszer látja. Meglátogatni őket és rendszeresen kezelni a viszonyok miatt nem képes, úgy, hogy az egész orvosi kezelés egy-két tessék-lássék recept megírására zsugorodik össze. Emberbaráti kötelesség egyfelől és jól felfogott várospolitikai érdek, másfelől gondoskodni arról, hogy a külterületek megfelelő orvosi ellátásban részesülhessenek.

2. A halottkémlés ma úgy történik, hogy a halottakat szekereken a városba, elég gyakran az orvos halottkém lakására behozzák s így kerülnek megvizsgálás alá, holott annak a helyszínén vagy legalább valamelyik hullaházban kellene megtörténni. Utóbbi el van ugyan rendezve, de a keresztülvitel nagyon hiányos, egyrészt az emberek tájékozatlansága, másrészt megfelelő hullaházak hiánya miatt. Hogy pedig emberi hullák szekereken, sokszor koporsóba zárás nélkül a városban keresztül-kasul hurcoltassanak, ez a legnagyobb mértékben közegészségellenes. Annival is inkább veszedelmes ez az eljárás, mert a halottak közt elég gyakran vannak olyanok is, akik ragályos betegségben szenvedtek.

A tei ellenőrzés.

3. Az említett területen ma már nagyobb számban vannak gyárak és ipartelek; nemkülönben iskolák, és nemelhető, hogy mindezek száma folyton szaporodni fog. Hatósági orvosi ellenőrzésük törvényes kötelesség. Jelentékeny számban vannak maiorságok és teigazdaságok is, melyekben a nép tudatlansága és ebből folyó érzékhányva miatt ez idő szerint olyan mérvű tisztátalanságok uralkodnak, hogy emiatt a városba kerülő tei, ha nem mindig hamisított is, de kétségtelenül legnagyobb részben tisztátalan és fertőzött, aminek megint közegészségügyi jelentőségét bővebben fejtegetni felesleges. Az állapotokon csak a maiorságok rendszeres orvosi ellenőrzése és az ezzel kapcsolatos jóakaratu kitanítás után lehet segíteni.

4. Hasonlóképpen nagy számban vannak már ezeken a területeken különböző egészségügyi ellenőrzés alá tartozó mindenféle helyiségek és tárgyak. Ugyanmint vendéglők, szállásadóhelyek, korcsmák, szatocsboltok, kutak stb. és javaslatom értelmében lesznek gyógyszertárak is. Ma mindezeknek az ellenőrzése csak papírosan van meg.

Gyermekvédelem.

5. Számosan vannak itt elhelyezve dalkaságba adott vagy állami telepeken elhelyezett gyermekek, kikre a felügyelet a hatósági orvos törvényszerinti kötelessége. A mosta-

ni viszonyok között ez is nagyon hiányosan történik.

6. A himlőoltási kötelezettség e területek lakóira a mai rendszer szerint rendkívüli terhet ró, mert messzefekvő helyekről kell a városba bejönni, ami még anyagi áldozattal is jár. Emiatt a védhimlőoltásról igen sokan elmaradnak.

Az orvosrendőri szolgálat.

7. Itt említem meg azt a hiányt is, ami ugyan inkább a belterületre vonatkozik, de célszerű módon a külterületekkel egybehangzóan oldható meg. Nevezetesen sok hiányosság van az orvosrendőri szolgálatban. Ezt most a három belterületi tisztiorvos teljesíti elismerésreméltó buzgalommal ugyan, de a kívánalmaknak mégsem megfelelően. — Mert a jelenlegi létszám mellett a szolgálat beosztása rendkívül bajos: inspectio rendőrorvosi szolgálat pedig — ami rendezett városban mellőzhetetlen — valóságban nincs és a jelenlegi viszonyok mellett nem is lehet. Ezen is segíteni kell.

8. Végül megemlítem azt is, hogy jelenleg az egész külterületre egy hatósági szülész nő van alkalmazva. Hogy ez a rengeteg terület szegény szülönőit ellátni képtelen, bizonyításra nem szorul. Ez az állapot a törvényvel is ellenkezik, mert az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 27. §-a megköveteli, hogy minden 5000 lakosra egy szülész nő alkalmaztassék.

A bajok orvosságára.

Mindezen bajok csak úgy szüntethetők meg, ha a kertészek és külterületek egészségügyi ellátására elegendő hatósági orvosi állás rendszeresítettik: megfelelő helyeken gyógyszertárak állíttatnak fel s ezzel kapcsolatban az egészségügyi szolgálat a város egész külterületére nézve egyenesen szerveztetik, nemkülönben ha a bábiúv is megfelelő módon rendeztetik. Az előadottak figyelembevételével javaslatom az alábbiakban van szerencsém előterjeszteni:

Az egész 28000 korona többletet jelent, azon távol eső Hortobágy és Ohat-Telekháza puszták kivételével 7—7 egészségügyi kerületre osztandó olvformán, hogy a három belvárosi kerület csekély változtatással maradjon a régi, a kertészek és külterületek pedig négy kerületre osztassanak fel. Ezek szerint a főorvos a hét kerületbe hét tisztit orvost, négy bábát és 4 új gyógvárt javasol.

Az egész 280000 korona többletet jelent, amelyet Debrecen közegészségügye minden tekintetben megérdemel.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

— **Baltazár Dezső dr. a fővárosban.** Baltazár Dezső dr. püspök hétfőn délután utazik föl Budapestre, hogy az Orle ülésen elnököljön s részt vegyen a belmissziói kurzus tartásain is.

— **A biharmegyei reformátusok.** Nagyváradról jelentik: A bihari ref. egyházmegye tegnap tartotta meg közgyűlését Sulvok István esperes elnöklésével. A tisztikar utiaválasztását elrendelték, szavazni október hó 15-ig lehet. Jelentették, hogy Váncsodon különösen délután már meg sem lehet tartani az istentiszteletet, mert a község reformátusai ma mind baptisták lettek. Érdekes, az esperesi jelentés, mely szerint a református vallásról való kitérés nagyon megnövekedett, ami arra indíthatja a közönséget, hogy pálcát törjön a biharmegyei református egyház fölött. Ezért ajánlja, hogy kutassák a kisértések nyilvánvaló okait hadd láthassák, minő korrupció folvik a társadalom minden rétegében és valóságos lélekvásárlás folvik. Ezután több belső egyházi ügyeket intéztek el.

Emberek mennek az országuton...

(Orosz menekültek. — Küzdelem a fekete gyémántokkal. — Letört remények. — Vissza Moszkvába.)

Velencében egy világhírű angol rézkarcoló kiállításán láttam egy képet az orosz zsidóság helyzetéről. Tagbaszakadt kazár áll a határon, egyik kezében koldusbottal, melyet a nyomában haladó huligán fegyverek elé tart, a másikkal pedig feleségét és két gyermekét takarja be kaftánjába. A címe: „Visszajövünk!” Hátterben ég a zsinagóga és az egész Ghetto.

Bevallom, a jeles művész nevét már rég elfelejtettem, de a kép ma is úgy él a szívemben, mint akkor, amikor ciceróném folytonos figyelmeztetésére sem akartam elhagyni a kiállítási termet. Csak a címet nem értettem. „Visszajövünk!” Hát kívánczik valaki a gyehennatiúzbé, a tobzódo pokolba?! Ahol a testét gaz pribékek vérezik szuronynyal, lelket megölik a butaság mérgezett nyilavai, existenciáját feldulják azok, akik a munka gyötrelméről és a szerzés verejtékes voltáról csak mesékben hallottak. Hát kívánczozhatik valaki ide vissza?! . . .

Igen, kívánczik. *Karló József*, a bika-nyaku kazár, aki egyik kezével a koldusbottját tartja a megvadult huligánok elé, másikkal szeretteit védi, onnan a határról még visszanez lepörkölt falujára, a vérrel bemocsolt zsinagóga és évek múlva is azt hajtja:

— Visszajövök!

Akkor éjjel minden moszkvai korcsma tömve volt éhes parasztokkal és gyűlöletes huligánokkal, akik szinte parancsszóra tüzelték a kótyagos, állati bünbén és butaságban szenvedő népet. Tudott róla a rendőség, az előljárárság és minden hivatalos személy. És már hekek előtt tudott maga a zsidóság:

— Napok mulva újra elkövetkezik a pogrom.

Éppen az engesztelés napját ülték. Mélyen magába szállott minden gyermeke Mózes hitének. S az orthodox ritus szerint bójttel, halotti ruhába temetkezve várta hevülettel, szent sanyargatással, amíg a bünbocsánat hirtívői: az első csillagok felkapaszkodnak az égre. Ma fokozottabb volt a hite, fájdalma, ősi szenvedésének átérzése, minden egyéb napjának az évnék s minden egyéb événél élte folyásának. S amikor a halottakért való ima következett volna, a főpap előre fordította hittől és fájdalomtól megmagasztosult arcát és szavai, mint egy isteni prófécia csengtek át a gyülekezeten, hogy szólt:

— Izrael népe, most imádkozzék kiki azért, aki legközelebb áll a szívéhez!

S egy kétségbeejtő nagy megdobbanás, a sirásnak és a jajveszékélésnek az a le nem irható rémülete fakadt fel az egész gyülekezésben, amely megcövekelte még a zsinagóga bejáratánál ácsorgó hiéna szívi cseléket is, amelyik kezében tartotta már a fegyvert, csak még gyilkolni nem tanult vele. Olyan hangon imádkoztak most egy

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szereshetiük be

WEISZ ADOLF
posztóhereshedőnél, Debreczen, Rossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

éve a moszkvai zsinagógában, hogy a rohamra kész, agyonitatott tömeg kijózanodott bele s mint a hegyen az esőcsepp, patant vissza az emlékező tehetsége.

— Az Atyuska védi a templomot — mondták — még ha zsinagóga is az!

És megálltak a templom falainál és ott várták őket is, amíg feljön a béke hírnöke: az *esteli csillag*. Addig pedig pálinkáztak tovább, hogy a vutkitól ólomsúlyos lett a fejük és összecukódott a szemüknek a héja s a farkasokból vált birkák örítették Izráelnek Házát. És feljött a kiengesztelésnek a hírnöke: az *esteli csillag!* . . .

— Most pedig Izráel gyermekei — mondta próféciával a rabbi — mindenki fusson, ahogyan tud, hagyja el házát, ökrét, szamarát és meneküljön ebből a kárhózatból, mert a Jehova nagy megpróbáltatást mért az ő gyermekeire. De majd ha elmúlik az átok, s a nyugalom visszatér ebbe az agyonrázkódtatott országba, akkor jöjjön vissza, aki él: és akkor kezdjen itt új életet, melyből az áldás és a béke fakad.

És futottak. A vad csorda nyomukban, lábuk alatt megvérezett a talaj s amerre léptek, ártatlan emberek hullái kerültek cipősarkuk vasai alá. Tüiz és vér borította a várost, a határt. Egy része az embereknek a templomokba menekült, de a gaz horda nem kimélte már a szentélyt, hanem haláltáncot járt az aggok holttesteivel, a csecsemők és asszonyok megcsonkított hulláival. Ez volt a: *pogrom!* . . .

Igy mesélte ezt a debreczeni rendőrségen *Karlu József*, kiöfii, moszkvai helytartósági orosz menekült, aki a maga és családja életét megmentendő, odahagyta az országot, melyben háza, lova, kocsija és kis vagyongója volt és ment, mendegélt, amíg meg nem állította sorsa: *Petrozsényig*.

Itt egy bányában vállalt alkalmazást. Alféle *szénmunkás* lett.

— De a borzalmasan nehéz robotot nem bírtam. Odahaza kereskedő voltam, reggeltől-estig fáradhatatlanul küzdöttem, amíg felvergődtem valamire. Mondhatom nem könnyű a helyzet Oroszországban egy magamfajta zsidó vallású kiskereskedőnek. Ott résen kell lenni, mert egyfelől a paraszt eszi meg az embert *hitelbe*, másfelől a *hatóság*.

— Hát bíróság nem akad, amely orvosolja ezeket?

— Zsidó ne menjen a bírósághoz — mondja *Karlu* — azt agyonverné a muzsik. Inkább legyen résen és ne mutassa, hogy eredménnyel jár a munkája.

— Hát akkor mért kívánkozik mégis vissza?

— Mit csináljak asszonnyal és két gyermekkel idegen országban? Ahol éppen, hogy éhen nem halok. Arra pedig ráérek odahaza is. Ahol mégis akadnak jó emberek, akik pártfogásba vesznek bennünket. Nekem elég jó összeköttetésem vannak pétervári kereskedőkkel. Elmegyek hozzájuk segédnek. Ott már elég jók a felekezeti viszonyok is, mert a pétervári zsidóság erős támasza a cári háznak.

— Hogy jutott Debreczenbe?

— Petrozsényből jövök családommal. De

pénzem elfogyott. *Kényszerlevelet* akarok kérni a határig.

És a debreczeni rendőrség teljesítette *Karlu József* kívánságát, kiállította részére az utlevelet, amellyel elmehet abba az országba, honnan egy évvel ezelőtt koldusbottal a kezében volt kénytelen menekülni: s ahová most mégis lázas sietséggel igyekszik, mint mondja:

— Visszavágyom az apám és a felekezetem temetőjébe. A szülőföldemre . . .
(gy. zs.)

Országos árvíz

Pusztulás mindenfelé

A folytonos esőzések folytán most már nemcsak a felvidék és Erdély folyói dagadtak meg, hanem a Nagyalföldi is. Csanádvármegyében a Maros áradása mindinkább veszedelmesebb méreteket ölt, a marosmenti legelő és gyümölcsösök nagyrésze víz alatt áll, Magyarcsanádnál és Apátfalvánál a medréről kilépett víz pedig az egész árterületet ellepte már. A közlekedés a legtöbb marosmenti helységben csak csolnokon lehetséges. Az áradó víz elöntötte a lesi és szentlőrinci szőlőket. A Maros pedig nem apad, sőt a napokban még nagyobb áradás várható. Két nap óta a Tisza áradása is egyre nagyobb mérvet ölt és Zentánál már elöntötte az árterületet. Erdélyben a Kraszna folyó öntött ki medréről. Szilágysomlyó mélyebben fekvő részei már víz alatt vannak. Dévánál a megdagadt Maros fenyegeti veszedelemmel a várost. Dész utcai már víz alatt vannak. Sok ház beomlott. Legujabban a vasúti hidat fenyegeti veszély. Közben folyton esik s a Maros egyre árad, úgy, hogy Déva a legnagyobb veszélyben forog.

Kézdivásárhelyről jelentik: A Kásznap-taka kiöntéséről most érkeznek részletes jelentések. A város ugynevezett „Kantai” részét és a piacot elöntötte az ár és hőmolyögve tódult be a házak pincéibe, a víz ellepte a sörgyár és a főgimnázium udvarát. Nagy rombolást vitt véghez az árvíz Oroszfaluban, melyet a szó szoros értelmében elöntött. A falu pincéi megteltek vízzel s alig van a községben kut, amely be ne omlott volna. Nagyon sok ház összeomlás előtt áll. A község végén különösen a cigánysort fenyegette az árvíz. Az egyik kunyhó cigánylakói úgy tudtak menekülni, hogy a kunyhó födélzetére ültek ki. Ilyen nagy árvízre még nem emlékeznek. — Hatalmasan megáradtak a Torja-patak és a Feketeügy, melyek a vidéken mindenfelé nagy pusztítást okoznak. Kézdiszentkatolnát is teljesen elöntötte a víz.

Arad: A folytonos eső a máriaradnai járásban igen nagy károkat okozott. Az egész természet elpusztult.

Máriaradnán a pincék vízzel teltek meg, a gyümölcsösök kertekben pedig feljött a talajvíz.

Lippán a városi közkórház víz alá került. — A talajvizek itt is sok kárt idéztek elő.

Radnán az egész szőlőtermés elpusztult, a külső városrész víz alá került.

Zentáról jelentik: A legutóbbi esőzések következtében a Tisza rohamosan áradt. A felső-torontáli ármentesítő társulatnál megállapították, hogy 50 esztendő óta most érte el a Tisza legnagyobb szeptemberi magasságát. A legmagasabb tiszai vizállás, amelyre emlékeznek, két méter volt 0 fölé, ma pedig 6 méter 45 centiméter és a felülről érkezett jelentések alapján még 45 centiméter emelkedés várható. A víz Zentánál az árterületet elöntötte. A kár igen nagy és legtöbbször a ku-

ricát termelő kiscsordák károsodtak. Az ártéri veteményeket a víz ez évben már harmadszor öntötte el és fölmerült az eszme, hogy a város engedje el a bérletek felét.

Déva: Három oláh ember át akart menni a megáradt Maroson Haro község mellett. A folyó közepén a csolnak fölborult s mindhárom a vízbe fultak. A katonai csapatokat újabb utászcsapatokkal erősítették meg.

Fráter Loránd

a nemzet nagy művésze. . .

— A *Matin* tudósítójától. —

A legviharosabb, legrémesebb jelenetek közepette egyszerre csak felemelkedett helyéről Fráter Loránd, a nemzet nagy művésze és előrántván hangszerét, belefújt. A nagy művész e megnyilvánulása egyszerre csendre és hallgatásra bírta az addig zajongó politikusokat és néma megilletődéssel hallgattak, míg a nagy művész be nem fejezte szólóját . . .

(A *Matin* tudósítása a magyar képviselőház szeptember 17-iki üléséről.)

A magyarok a Duna partján tartják gyűléseiket, melyen is a vajdák lóháton jelennek meg, nyergük alatt csikósokat puhitva. Festői látvány a sok keleti szépség gyülekezése, szilaj huj-huj kiáltozása és vad száguldása a magyar rónán, festői népies viseletük a gulyás, amely tulajdonképpen rövid szoknya telve szebbnél-szebb himzésekkel. A daliás magyarok jobbkezüikbe hosszú ostort, az ugynevezett gatyát tartják, amellyel nagyokat pattogtatnak, balkezüikkel pedig beszélnek.

A festői vajdák gyűlését délelőtt féltizenegykor nyitotta meg Tisza elnök. A magyarok igen szeretik az elnököt és ezért zenekar játszott, amely kerepelőkkel, automobil-tülkökkel, fűrészekkel és több sajátos magyar fajú hangszerrel áll és annak úgy különös összeállítása, valamint hangszínei révén számot tarthat a modern zeneszerzők és a folkloristák igaz érdeklődésére. A zene befejezése után a magyarok becéző neveket ruháztak fel Tiszát.

— Bitang, gazember, hazaáruló és más egyebekkel becéztek és Tisza, aki pedig szerény ember, akár-hogy akarta is, az ovációkat ki nem kerülhette.

Közben néhány temperamentumosabb, hevesebb vérű vajda mérgezett nyilakkal lövöldözni kezdett, ami Magyarországon a legfőbb szimpátia jele, Tisza hasztalan csöngetett, a szilaj ménesek — így nevezik a fiatal kormánypártiakat, csak tovább lelkesedtek.

Ekkor megindító jelenet történt. Egy ősz kuruc, Fráter Loránd, aki Rákóczi-val küzdött Világos mellett, elővett zsehből egy tilinkót — ez a magyarok ősi hangszere — és rajta fuvalázni kezdett. A Generálmars című ősi magyar kálvinista zsoltárokat fujta, mely érzéssel és a híres forradalmi himnusz, „En és a holdvilág”. A ménesek, gulyások és halászok megilletődve hallgattak el, a magyar igen muzsikális nemzet és a bánatukat kezdtek temetni a nagy nemzeti temetőbe, a borba. Megható jelenet volt. Közben elfogadták a véderőről szóló törvényjavaslatot, megszavazták a delegációt és kibekültek. Egy minisztert a legdühösebb ellenzékiek úgy összelelték, hogy a pad alá került és az arcát véresre csokolták. Ilyen a magyar virtus!

KÖZOKTATÁS.

— *Munkás-gimnázium.* A debreceni munkás-gimnáziumban a beiratkozás még mindig tart a míg a létszám be nem telik. Az első évfolyamba azok iratkozhatnak be, akik az elemi iskolát befejezték, a tanfolyam végével a polgári iskola I—II. osztályából vizsgázhatnak. A második tanfolyam hallgatói azok lehetnek, akik valamelyik közép-fokú iskola 2. osztályát elvégezték ha sikertelenül is: a tanfolyam végével a polgári iskola harmadik osztályából tehetnek vizsgálatot s végül a harmadik tanfolyamba azok jelentkezhetnek, akiknek három polgáriuk, gimnáziumuk v.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz-utca 63.

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

Telefon szám: Főújság 11-57. sz. Flórkülső 732. sz

reáliskoláik van. — Tandij nincs. könyvtár-díj 2 korona, évvégi vizsgálati díj 2 osztályból 50, egy osztályból 30 korona. mellet havi vagy havi részletekben fizethetnek a hallgatók. Jelentkezni lehet Vigkedvü Mihály-utca 11. sz. a. Az előadás október 2-án kezdődik a városi ipariskolában Burgundia-u. ahol este 8 órakor minden eddig beírt hallgató megjelenni tartozik. A megnvítés után utólagos beiratkozás.

Ősszel peregnek a levelek

Egy asszony életéből. — Debrecenről Kisvárdáig. — A kitétt holttest. — A hírlapok sikerei. — Egy névtelen levél. — Méreg és börtön.

Ősz van. Olyan az idő, mint egy arany koronában pompázó, előkelő hideg arisztokrata asszony. Az ölébe peregnek az elsárgult levelek, melyek elmúlásra, a forró vágyak és izzó szerelmek alkonyára emlékeztetnek. Csók, ölelés, mámor, már csak emlékek, a mikért talán érdemes volt élni...

Reggel végigborzong az elkényeztetett, puha, bársonyos női test. A Ma asszonya már későnkélt lett. Megvárja, míg a meleg nap-sugár áttöri a fagyott izmu levegőréteget s felmelegítve annak szövetét, behatol a budoárok legelrejtettebb szögébe is, ahol a ház ur-nője megjátszik csillogó sugarával. Szép az ősz, diszkrét, és előkelő, mint egy százsor-szép asszony, aki csak ragyogó fogsorát és karcu bokáit mutogatja a kandi szemnek...

Gyökös Julianna is olyan ragyogó és karcu volt, mint egy ingó-lengő százsor-szép és egy kívánatos mezei virágszál. — A színe épen a pipacshoz hasonlított: piros volt és mégis árnyalatos, szembeszökő, de sohasem ríktó. Mint sok más szegény uri család leánya, ő sem válogathatott sokáig az élet problémái között, férjhez ment és hűséges felesége maradt Koch László vasuti hivatalnoknak, ennek bekövetkezett haláláig.

Alig két éve viseli az élet magános, rideg és súlyosan színtelen szövetét s máris a megpróbáltatások tengerét kellett megúsznia. Özvegy édesanyja maga is szerény viszonyok között él. Egyik nővére még a háznál, anyai istápolás alatt áll, magának szerény nyugdíja alig elég a nélkülözések elhárítására és házasságából maradt gyermeke jászkiséri fivére házában növekedik. Akik körülötte vannak, mind szomorú, az élet kezétől korbácsolt, pihegő mellű emberek. Veri őket az élet pora, verejtéke... Mit csinálhat itten egy erőteljes, életkezdéssel és igényekkel felruházott asszony. Vagy elhervad, mint a pálma, ha elszakítják a földtől, amelyben élt és pompázott, — vagy megalkuszik a viszonyokkal, odakerül egy hatalmas ur virágos kertjébe, aki plántálgatja, védi, mester-séges sugárt, fényt von köréje, hogy ha nőni nem is, de élni éljen, úgy, ahogy a maga talajviszonyai között megszokta akkor, amikor még ott volt, ahol a természet elhalmozta sugárral, fényvel és gyökerét istápoló energiával...

És a szomorú vajudások, gondok és töprengések óráiban csakugyan jött Egy Ur. Nem fiatal, nem is tulkoros. Afféle ötödik X-et

járó. Meglehetősen jómódu és eléggé gaval-lér. — *kitűnő összeköttetéssel.* Ajánlatot tesz a kívánatos, előkelő izlésű, jómódoru asz-szonynak. — A szava hízélgő, az ajánlata ke-csegtető:

— Egy biztos állás és szerény havi apa-názs. Száz korona ez, ugyanannyi amaz. — Talán több is?!...

Kissé habozik, kissé borzong, talán ide-genkedik is. Ma még ellenkezik, — holnap: *meggondolja magát* és gyakori látogatója lesz egy közeli városnak, vagy egy előkelő ur hivatalos fogadótermének.

Aztán megbarátkoznak, összeszoknak és az asszony is azt hiszi, okosabban tette, mint-ha ellentmondott volna. Elvégre mindent meg szokik az ember!...

Aztán olyan szép a tavasz, meg a nyár!... Virágoznak a parkok, meg a fák. Rózsailat, madárdal minden zege-zuga a gazdagok utjának. Amerre néznek, ott fény és meleg ragyogás ömlik s ha bealkonyul az ég, a fű növéstét is hallja az ember. — És ilyenkor olyan ellágyulás, bizsergő, erotikus érzés, annyi színes árnyék, dalamos ringás, forma, illat és soha vissza nem adható zenei lütem járja át az emberi lelket, hogy aki ezt érzi, — és felszivni tudja — elmondhatja: — Éltem!...

Igy élt színes, káprázatos és tarka napokat özvegy Koch Lászlóné is, aki mellett most már az anyai pártfogáson kívül egy ismeretlen háttérben tartózkodó *előkelő barát* teljesítette azokat a kötelezettségeket, melyek az efajta bizalmat erőssé és elfogadhatóvá teszik. Egészen a legutolsó napokig, a mikor egy szomorú incidens, egy kínos, gyöt-relmes kiábrándulás végleg összekuszálta a szegény asszony lelki életének egyensúlyát. Amikor élete egyik legszebb reménye vált valóra, mikor jövendőjének támasztékát érezte maga megett, már teljesedtek a beigért óhajítások: roppant kerékbe előtte a világ.

Kinevezték *vasuti pénztárkezelőnővé* Kisvárdára. E hó 21-én kellett volna elfog-lalnia állását, amikor az elmúlt napok gyö-nyörei gyümölcsöző életre ébredtek és Koch Lászlóné arra eszmélt, hogy újra *anyának kelle lennie* és gyermekének apja — legalább a nyilvánosság számára — *ismeretlen*.

E hó 18-án átutazott jövendő állomáshe-lyére, Kisvárdára. Ott erős vérzései voltak, melyek nyomát ma is megtalálta a hatóság. Még aznap délután hazajött. Tizenkilencedi-kén beteg lett, 20-án egész nap fekiúdt, — az édesanyja a szomszédok előtt erősen titkolta állapotát, — 21-én hajnalban aztán átutazott Kisvárdára, mert előtte való napon hozzátar-tozói már összes butorait átszállították új állomáshelyére.

Huszonegyedikén reggel hat óra tájt, — mint azt a *Debreceni Független Ujság* megír-ta — Gulyás Sándor harangozó a Piac-utcai református kistemplom előtt egyik oszlop tö-vében *csecsemő hullára bukkant*. A leletet je-lentette a közelben álló Szabó Lajos 97. szá-mu rendőrnek, aki reggel hat órától a Piac-és Kossuth-utca sarkán állott őrszemet.

A rendőrség és ügyészség vállalva in-dította meg a vizsgálatot, Gáthy Bálint kir. ügyész elrendelte a kis hulla felboncolását és Horváth Arnold dr. törvényszéki orvos, Réz-ler Ervin vizsgálóbíró és Hortobágyi Ernő rendőrfogalmazó jelenlétében megállapította, hogy a talált hulla egy jól fejlett leánygyer-meké, aki már pár napos lehetett. meg is volt

fürösztve, sulya nyolc kilogrammot nyomott s valószínűleg a kötelék fojtotta meg.

A bűnös anyát, aki gyermekének gyilkosa lett, a rendőrség nyomozta. E hó 25-ig — *eredménytelenül*.

A kívánt eredményt ezuttal is, mint sok esetben, a *hírlapírás* szerezte meg ebben az rejtélyes ügyben. Amelyben ezuttal is dere-kas része volt a *Debreceni Független Ujság-nak*, ahonnan azok, akik az eset hátterét is-merték, elsöben és a legrészletesebben érte-merték a kistemplomi leletről. És már a har-madik napon megszólalt a tanuk lelkiismer-ete és névtelen levélben hívták fel a nyo-mozó hatóságot, hogy igyekezzék a vizsgá-lat szálaít a *Boldogfalva-utca 14. számú ház* körül koncentrálni, ahol abban nem várt ered-ményt fog találni.

Beteljesedett Hortobágyi Ernő rendőr-fogalmazó, az ügy referensének jövendőlése, aki *Rostás István* rendőrfőkapitánynak az el-ső percben mondotta:

— Ebben az ügyben az ujságok fogják kezünkbe adni az első nyomot!...

A névtelen levél írója meg is jelölte a körülményeket, melyekre vádját alapította. — Köztudomású volt ugyanis a Boldogfalva-u. 14. számú ház lakói előtt, hogy Koch László-né oly *előrehaladott áldott állapotban* volt e hó 21-ig, amikor elutazott, hogy a legna-gyobb megdöbbenéssel észlelte Nagy Lajosné házmesterné, aki aznap reggel fél 5 órakor kieresztette a kapun, hogy már *semmitéle külső jele nem mutatkozik rajta az anya-ságnak*.

Akkor éjjel ugyanis —20-ról 21-re vir-radóra — rettenetes tragédia játszódott le özvegy Gyökös Mihályné házában. Az ál-dott állapotban levő Kochné *anya lett* s mire a nap feljött az ég peremére, átélte az anyai szív legnagyobb fájdalmát: a gyermekéért való gyász kétségbeejtő perceit is. — Azt mondja a vád: *az anya megölte a tulajdon gyermekét*.

Hogy ebben a rettenetes sorscsapásban kinek van igaza, a gyanúnak, vagy az anyai védelemnek, ma még nem tudjuk. — Annyi azonban bizonyos, hogy a gyermekszülés oly körülmények között s az eltakarítás oly döb-benetes titok leple alatt történt, hogy a ta-nuk jóhiszeműségét kétségbevonni nem lehet.

— Az elutazás napján — mondja Nagy Lajosné — én eresztettem ki özvegy Koch Lászlónét és özvegy Gyökös Mihálynét, aki-nek öccse már előbb kiment a vonathoz. Az öreg asszony kezében két papirba göngyölt csomag és egy füles kosár volt. A fiatal asz-szonynál semmi sem.

— És mit tapasztalt Kochné?

— Hogy igen halovány és az anyaság-nak semmi jele sincs már rajta.

— Meg merne esküdni, hogy amikor 19-én látta, azok a jelek első percre is szem-betűntek?

— Igen, az anyasággal járó testi elvál-tozás szembeszökően meg volt nála. Erre hitet teszek.

— Mikor látta utoljára Kochné?

— Huszonegyedikén. Amikor pár perc-re itthon tartózkodott. Alig tudott a lábán állni. Rumot ivott, pár óráig fekiúdt, aztán elutazott. A nagy betegség jelei voltak az arcán.

Litku Jánosné, Kovács Lajosné és Ko-vács Antalné is ily értelemben bizonyították e sorok írója előtt Kochné anyaságát.

— A névtelen levél alapján aztán a rendőr-

1912. szeptember 29.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ség meglepő eredményt ért el. Ami elsősorban Furkó Mihály rendőrőrmester pompás nyomozó tehetségének köszönhető, aki nemcsak az itt leírt tényállást derítette fel, de azt is, hogy a szülés összes bünjelei kéznél vannak s részint az anyai háznál, részint az emésztőben fellelte a véres rongyokat, amelyek a vajudó éjszaka borzalmait elmesélik. Rettenetes ékesszólással . . .

A fővárosi lapokban e hó 26-diki keletel a következő miskolci távirat látott napvilágot

Öngyilkos uriaszonv. Nagy Istvánné vasutas felesége tegnap a miskolci Hungária-szállóban vett lakást. Minthogy délig nem jelentkezett, a személyzet kinyitotta a szobája ajtaját, ahol az urinőt eszméletlenül találta. Szódalugot ivott. Beszállították a kórházba, ahol estig sem tért magához. Három levelet hagyott hátra: anyjának, jászkiséri ifjérének és a rendőrségnek. Ez utóbbiban azt kéri, ne boncolják fel. És megírja, hogy álnevet használt. mert a valódi neve Koch Lászlóné, debreceni máv. pénztárkezelő.

Ez a cikk az élesesüli Furkó őrmesternek sem kerülte el figyelmét és jelentést tett arról Hortobágyi rendőrfogalmazónak, aki táviratilag kereste meg a miskolci rendőrséget, hallgassa ki az asszonyt s ha beismerné bűnét, helyezze szoros felügyelet alá.

Ma meg is jött a távirati válasz. Kochné beismerte, hogy ő tette a debreceni kistemplom tövébe az itt talált gyermekhullát. De azt állítja, hogy azt halva szülte Kisvárdán, több napig magánál tartotta és a ráhullott szegényt akarta eltüntetni, mikor itt Debrecenben a hullát a templom elé helyezte.

Szegény Kochné, aki halálos sérüléssel, lázasan tette vallomását a miskolci kórházban, beh keservesen fizet meg azért a társadalmi bűnéért és konzervatívizmusról, mely különbséget tesz a gyermekek között, ha törvényesek azok, vagy ha törvénytelenek?! . . . Egyiket két kézzel tartja, a másikat száz kézzel taszítja magától . . .

Ősz van, aranyos testü, fényes ragyogású ősz és a levelek sárgán, letöröppen hullnak, egyre hullnak . . .

Gyulai Zsiga.

APRÓ ESETEK

*
Ész és erő.
Csábító reklám.
*

Cholnoky Jenővel, a világhírű földrajztudóssal történt. Kolozsvárról Budapestre utazott a gyorsvonaton. Utközben három hölgy szállt be: ismerősök, akik rögtön élénk diskurzusba kezdtek. Cholnoky nem akarva zavarni őket, úgy tett, mintha aludna.

Amikor már ismerősei áttértek egy nagyon aktuális dologra: a feminizmusra. A hölgyek mind feministák voltak s alaposan leszapulták a férfiakat.

Először is: a férfiak enervált idegzetűek; az évezredek uralkodás degenerálta az egész nemet. Másodsor: lelkiismeretlenek; hivatalban, munkában szeretik a könnyebb végét fogni a munkának. Harmadsor: elméjük élessége meg sem közelíti a nőkét; ész tekintetében mélyen alatta állanak a legegyszerűbb asszonynak is. Egyetlen egy terület van, amelyen az övék fog maradni az elsőség: a durva fizikai erő. Hát igen: ebben fölülte állanak a nőknek; de a jövő kultúrája az ész erején alapul.

A vonat egy állomáshoz közeledett, az egyik hölgynek le kellett szállni. Feltette tollas kalapját, egy leicsinylő pillantást vetett az „alvó” Cholnokyra,

azután az ajtót akarta kinyitni. Rángatta a kilincset, de nem ment. A másik két hölgy segítségére sietett, egyesült erővel húzták a kilincset, de eredmény nélkül. A vonat már befutott az állomásra, mit volt mit tenni, a megvetett férfit kellett segítségül hívni. „Felköltötték” Cholnokyt, aki azonnal látta, hogy a fülke ajtajának alsó kilincse is le volt fordítva. Természetesen azt is megfordítva azonnal kinyitott az ajtó s Cholnoky finom mosollyal mutatva ajtót a feministáknak, megjegyezte:

— Nem erő kell ide, hanem ész!

*
Egyik zöldség- és gyümölcsárú kofa a következő szövegű cédulát ragasztotta a bódéjára:

Aki
savanyítani akarja magát
télire
penész nélkül ecetben
vagy kovászbán
U-
borka
Paprika és
ká-
poszta
Itt kapható !!!

Színház

HETI MŰSOR:

VASÁRNAP: Délután *Ártatlan Zsuzsi*, operett. Mérsékelt helyárrakkal. (Bérlet-szünet.)

VASÁRNAP: Este *Asszonyfaló*, operett. — (Kisbérlet.)

HÉTFŐN: *Sastiók*, dráma. (A bérlet.)

KEDDEN: *Asszonyfaló*, operett. (B bérlet.)

SZERDÁN: *Frankfurtiak*, vígjáték. — Ujdon-ság. (C bérlet.)

CSÜTÖRTÖKÖN: *Asszonyfaló*, operett. — (A bérlet.)

PÉNTEKEN: *Hölgyek öröme*, vígjáték. — Ujdon-ság. (B bérlet.)

SZOMBATON: *Hölgyek öröme*, vígjáték. — (C bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Bánk bán*, színmű. — Mérsékelt helyárrakkal. (Bérlet-szünet.)

VASÁRNAP: Este *Aranylakodalom*, énekes színdarab. (Kisbérlet.)

Az első előadás

*
A mai megnyitó nem hozott különösebb sikert a színtársulatnak. Amiért részben Stein Leó és Lindau Károly, részben Eisler Edmund a felelősek. Akik nem a tehetségük javát, csupán közhelyeket adtak s a legrátermettebb színészgárda is üres szalmát csépe, ha e fajta feladatot kell megoldani. Alig van az „Asszonyfaló”-ban olyan zenei rész, mely a sovány és színtelen szöveget felénkítené s életet vinne a szürke cselekménybe. Ugy látszik a zenészt nem lelkesítette a librettó még annyira sem, amennyire a tegnapi bemutatkozó magasabb rétegei hajlandóknak mutatkoztak.

Az egész darab meséjét elmondtam, mikor leszögeztem, hogy Maros Béla őrnagy, a ki szerelmében csalódott, megalakítja a Nőgyűlölők Clubját az A. F. C.-át, melynek tagjai megcsalt férjek, kipumpolt udvarlók és agylágyult ruék lehetnek. Am Mary White ifjúkori szerelme özvegy lesz, újra találko-

zik és a klub élete meg van pecsételve: feloszlik. A sovány meséhez ugyancsak fukarkodtak a spēkeléssel a társszerzők, akik ketten is csak tizedrangú munkát végeztek. Egy kvartett a II. felvonásban és egy gyöngye, de sablonos bécsi valczer az egész zenei gyönyörűség. Nem csodáljuk, ha a darab csak a városligetig tudott a fővárosban eljutni.

A színészek mindent elkövettek, hogy megindítsák az est vérkeringését, de csak a karzatig sikerült jutniok. Borbély Lili állt ma is előtérben a hölgyek között közvetlenségével, bájával. Zilahyné pedig pompás toilettéjével, melyek a legutolsó párisi divat szerint készültek, azt hisszük az első divatteremben. Kassay, Falusy társulatunk oszlopos tagjai voltak és lesznek. Az új tagok közül Lévai Farkas Pált nagy elismeréssel köszöntjük. Az első fecske a debreceni színpadon, aki a komikumot nem téveszti össze az izléstelen-séggel. Szabó Gyuláról nem mondhatjuk el ugyanezt még akkor sem, ha konstatáljuk, hogy az alak, amit játszott: burleszk figura. Talán majd jobbat is produkál. Szándékosan hagytam utoljára Halasiné Serfőzi Etelt, aki alig szólt pár szót az estén, de amit mondott s ahogyan mondta: tiszta, kristályos művészet, minden mellékizével: értelemmel, szízzel és mézédés humorral. Megjósoljuk, hogy a társulat főereje lesz. Perényi Kálmánnak egész bátran lehet nagyobb epizód szerepeket adni. —

Elismerés Zilahy Gyulának. — Máramarosszigetről jelentik: A város színiügyi bizottsága e hó 22-én vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a saionban utolsó ülését. Az elnöki széket felkérés folytán Kovássy Ákos foglalta el, s melegen üdvözölte ug a bizottság tagjait, mint a színiigazgatót. A folvó üvekről Dobay Sándor városi tanácsos. az elmúlt hét előadásairól Kricsfalussy Sándor dr. referált. A bizottság egyhangúlag és örömmel tudomásul vette azokat az elismerő nyilatkozatokat, melvekkel az előadók kifejezték a legteliesebb meglegedésüket és tetszésüket Zilahy és társulatának itteni működése iránt s melvekkben az előadók javaslatára Zilahy Gyulának és társulatának azért a sok fáradozásért, önzetlen munkásságért s a sok szép sikerért, mellev az idei saionban a város műértő közönségét valósággal elhalmozták. a legteliesebb elismerésének köszönetének és a színiigazgató iránt őszinte bizalmának adott kifejezést s elhatároltatott. hogy ezen bizalom-nyilvánítás a debreceni színiügyi bizottsággal közöltetni fog. Zilahy színiigazgató hálás szavakkal mondott köszönetet a bizottság jóakaratu támogatásáért és bizalmáért s magát és társulatát a bizottság további szives jóindulatába aianlva azt a kérését terjesztette elő, hogy a bizottság javasolja a város képviselőtestületének. miszerint a színházat további két esztendőre pályázat mellőzésével neki adia ki. A bizottság egyhangúlag kimondta, hogy Zilahy kérésének teljesítését a képviselőtestületnek a legmelegbben aianlani fogia. — Végül az elnök és a bizottság tagjai szívélves szavakkal s a viszontlátás reményével bucsuztak el a színiigazgatótól.

Vasárnap délutáni előadás. Vasárnap délután 3 órai kezdettel mérsékelt helyárrakkal az „Ártatlan Zsuzsi” operett kerül színre. Az első délutáni előadásnak külön érdekességét

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes sztranyviva.
Kapható ásványvízkorcsokozásokban és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinyo-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

kölcsönöz Pénzes Emma fellépte, akit Zilahy Gyula igazgató szerződéses célból léptet fel. Pénzes Emma a kitünő és mulattató operettben a címszerepet játssza.

Asszonyfaló. Vasárnap este Kis bérletben az „Asszonyfaló” operett műsorszáma lesz a második előadása. Eisler Ödönnek e rendkívüli értékes muzsikái és pompás librettói darabja előreláthatólag éppen oly nagy közönséget fog vonzani, mint a bemutató alkalmával.

A sasfiók. Hétfőn kezdődik a nagybérlet. Az első A) bérletben Edmond Rostand a „Sasfiók” című verses drámája kerül színre. A nagyszabású szép mű kitünő alkalmat nyújt a drámai személynét bemutatkozni. — A reichstadti herceg szerepében Halasi Mariska, a társulat új drámai hősnője fog debütálni.

A heti műsor műsorszámai. Az első heti műsorban számos műsországot állított be Zilahy Gyula igazgató. Így szerdán a „Frankfurtiak” vígjáték műsorszáma lesz a premier előadása, mely a Rothschild-család érdekes és mozgalmas élettörténetének jelenetét tárja élénk természetesen vígjátéki stílusban. — Pénteken a „Hölgyek öröme” című pirosszínű vígjáték kerül műsorra először. Mindkét műsorszáma a fővárosban nagy népszerűsége miatt s így előreláthatóan a debreceni színpadon is őszinte sikert fog aratni.

HIREK

*

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Szele György lelkész. Kistemplomban 9 órakor Konrád Zoltán, 11 órakor Viski Kovács Lajos s. lelkész. Kossuth-utcai templomban Baia Mihály amerikai ref. lelkész. Csapókeri imaházban Kovács János vallás-oktató lelkész. Homokkeri imaházban Boér Károly vall. oktató lelkész.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Martény Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, amelynek végeztével Szeberényi Lajos segédlelkész az Urnak szent vacsoráját szolgáltatja ki.

— **A király Budapesten.** Bécsből jelentik, a király kitünő egészségben van és naponta hosszabb sétákat tesz schönbrunni kastélyparkjában. Valószínű, hogy ő felsége októberben Budapestre jön, annál is inkább, mert a jövő évi költségvetést tárgyaló delegáció ülései novemberben, Budapesten lesznek.

— **A haidudorogi püspökség.** A félhivatalos Budapesti Tudósító ma ezeket jelenti: A haidudorogi püspökség szervezéséről, a püspök személyéről s a székhely áthelyezéséről különféle hírek kerültek forgalomba. E hírekkel szemben illetékes helyről arról értesítik a Bud. Tud.-ot, hogy sem a püspök személyére, sem a székhelyre vonatkozóan döntés nem történt. A püspök kinevezése hamarosan meg fog történni, úgy, hogy még októberben átvegye egyházmegyéjét. A székhelyre vonatkozóan csak akkor következik be döntés, ha a püspököt már kinevezték. Az ő meghallgatása után állapítják meg, hogy a püspöki székhely Haidudorogon, Nviregyházán, vagy esetleg Debrecenben legyen, miután legutóbb Debrecen is ajánlatot tett. Megállapítható, hogy eddig már igen sokan vállalkoztak Haidudorog mellett.

— **A miniszterelnök utazása.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Lukács László miniszterelnök holnap Bécsbe utazik, hogy részt vegyen az új titkos tanácsosok eskütételén.

— **A főúgyvész Budapesten.** Magoss György dr. Debrecen város tiszt főúgyvése ma este a belügyminiszter által rendezett három heti tanfolyamra utazott fel.

— **A közgyűlés előkészítése.** Az őszi rendes közgyűlés előkészítésére október hó 1-én kedden délután 3 órakor tart ülést a jog- és pénzügyi bizottság, amelynek társaságát ma állította össze Vargha Elemér dr. tanácsnok.

— **Debreceni menetrend.** Ez a címe annak a most megjelenő rendkívül értékes munkának, amelyet a Hoffmann és Kronovitz cég ad ki. A zsebben könnyen elférő, kis alakú folyton a tárcában is tartható füzet bőséges, pontos fölvilágosítást ad mindama vonatok érkezéséről és indulásáról, amelyek Debrecenbe jönnek, vagy Debrecenből mennek ki. A szokásos menetrendeknél a Debreceni Menetrend sokkal jobb, mert összeállításánál fogva is sokkal könnyebben áttekinthető, világos. A kis füzet tájékozást nyújt a legpontosabban nemcsak a máv, de a helybéli, vagy szomszédos vicinális vasutak mindama vonatairól, amelyek Debrecenre érkezik. Kitünő ültetés, hogy a menetrend elején tartalomjegyzék szerint vannak felsorolva mindama vonatok, amelyeknek indulásáról és érkezéséről a Debreceni Menetrend fölvilágosítást ad, úgy, hogy a szükséges vonat fölhalmozásáért nem szükséges az egész füzetet átlapozni, hanem csak az elől lévő sorrendet kell átfutni s ott megtalálni mindenki könnyen, hogy a keresett vonat menetrendje a füzet mely oldalán van. A Debreceni Menetrend oly figyelemmel készült, adatai oly pontosak, áttekinthető, technikai kiállítása oly csinos és meggyőző, hogy bizonyos: a kis füzetet mindenki megszerzi, akinek egyszer is utazni kell. Annál inkább, mert a nagy szolgálatot teljesítő Debreceni Menetrend, amelynek több helvét csinos hirdetések díszítik, 20 fillérért kapható minden dohánvtözsdeben, tehát olcsó és könnyen hozzáférhető. A Debreceni Menetrend már e hét első napjaiban kapható s ez alkalommal az októberi menetrend adatait tartalmazza, amelyeknek változásával ívított s pontos adatokat tartalmazó új kiadás jelenik meg. A Debreceni Menetrend e füzetében benne vannak mindama változások is, amelyek ez év október 1-én nemcsak a máv, de a vicinálisok vonalain be fog állani. Ismételiük a rendkívül hasznos kis füzet most kerül árusítás alá 20 fillérért a dohánvtözsdeben.

— **A zenekonzervatóriumban** október hó 1-én minden tanszakra új osztályok állítanak fel az újonnan jelentkező tanulók számára. Tanszakok: Zongora, hegedű, ének, gordonka, cimbalom, szavalt. Tandíj 8 vagy 10 korona havonként. (Októbertől kötelező.) Felvételnél kezdők és haladók. Bővebb értesítéssel P. Nagy Zoltán igazgató a hivatalos órák alatt d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

— **Jászai Mari sírköve.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Jászai Mari megrendelte sírkövét s arra a következőket vésette föl:

Bánat nélkül halok meg és hálám szállion azok felé, akik életemben szerettek.

Jászai Mari.

— **Megoperálták Tisza Istvánt.** Tisza István gróf néhány nap előtt — mint megírtuk — egy rozsdás záron megsebezett magát. A sebet dr. Fráter nagyváradi sebész főorvos bekötözte, de a fájdalmak csak növekedtek. Tegnap éjjel nagy fájdalmak voltak s az egész éjszakát álmatlanul töltötte. Reggel átment a Vörös kereszt kórházba, ahol Lumitzer tanár megoperálta a beteg urat, még pedig kitünő eredménnyel. Tisza gróf ma délben Geszire utazott, ahonnan néhány nap múlva tér vissza Budapestre.

— **A „Concours hippique”-re,** mely október hó 25 és 26-án lesz az ügétversenypályán, páholv jegyek e hó 30-tól hétfőtől kezdve Molnár Ferenc női divat üzletében kaphatók. A páholvok ára a concours hippique összes napaira 15 korona. Ugyanott tribün előtti térre szóló jegyek is válthatók, az összes napokra bíró érvényvel 3 koronáért.

— **A nviregyházi Kossuth-szobor leleplezése.** Holnap vasárnap Nviregyházán Kossuth Lajos szobrának leleplezése lesz, amelyre a város és egész Szabolcs megye is nagy ünneppé készült. Ma este érkezett meg Nviregyházára Kossuth Ferenc, akit az állomáson nagy ovációval fogadtak. A vasutnál Mikecz Dezső alispán és Majerszky Béla polgármester fogadták, majd a város fogadta Meskó László lakására vitték. A leleplezésen Debrecen város is képviseltetni fogja magát. Nviregyházára utaztak ugyanis Körner Adolf főjegyző és Medgyaszay Miklós tanácsnok, akik a szoborra a város színeit viselő szallagos koszorút helyezték.

— **A Hortobágy hasznosítása.** A Hortobágyon létesítendő öntöző csatorna, kísérleti telep, halastó és teigazdaság létesítése érdekében a földmivelésügyi miniszternek átadandó 4000 hold föld kérdésében ma a tanács értekezletet tartott, amelyben megszövegezte az erre vonatkozó megállapodásokat és a fölterjesztést a földmivelésügyi miniszterhez.

— **Válik egy főhercegnő.** Bécsből táviratozzák: Izabella főhercegnő e nyáron hagyta el München és Bécsbe sietett, ahol akkor szülei tartózkodtak. Azóta is Frigyes főherceg bécsi palotájában él, a nyár egy részét szüleiivel a badeni kastélyban töltötte. Már akkor, mikor a fiatal asszony viszatért a szülei házába, sokat beszéltek róla, hogy válóper készül, a házasság felbontásáról pedig az szivárgott ki a nyilvánosság, hogy Izabella főhercegnőnek konfliktusa támadt a müncheni udvarnál a rangsor miatt. Egy bajor hercegnő ugyanis udvari ünnepek alkalmával ő előtte sorakozott a főudvarmester hivatalos rangsora szerint s e miatt György herceg ifjú neje összetűzött az egész udvarral, de első sorban férjével. Hiába volt minden fáradozás, hogy megbékítsék a főhercegnőt, ő elutazott és kijelentette, hogy addig nem tér vissza Münchenbe míg a ráta esett sérelemért elégtételt nem kap.

Az ön gyermeke szenved

a fájdalomtól, melyet bőrkiütések, ótvár, nedves, kivörösödött, feldörzsölt vagy feltört bőr okoz. — Ezek ellen számos orvos és szülésznő a „Babymira-Creme” gyermekkenőcsöt a legjobb eredménnyel ajánlja, mely azonnal fájdalomcsillapítólag és gyógyítólag hat. — Felöltöttek is kitünő eredménnyel használhatják bőrkiütéseknél, feltörredett bőr, kézdurvas és lábizzadás ellen. Vigyázzon minden doboznál a „Babymira-crème” névre, és utána utasítson vissza. Kapható minden gyógyszertárban, dobozonként 60 fillérért, magy magánál a készítőnél **Brodjovin H.** „Zriny”-hez czimzettgyógy-szertárba **Zagrásban.**

— **A vízmérő órák ügye.** A debreceni vízmérő órák ügye már régen húzódik elintézetlenül. Amennyiben az előzően vállalkozó cég a felszólításra sem szállította az órákat, majd pedig csődbe jutván kötelezettségének nem is tudott eleget tenni. A vízvezetési bizottság ma ez ügyben ülést tartott s kimondta, hogy a vízmérő órák egvrésze Schinzel Ede pozsonyi cégtől, egvrésze pedig a Magyar Lámpa és Fémáru gyártól szerzendő be.

— **Esti tanfolyam a Nöth Zenekonzervatóriumban.** Nöth Antal hegedű és cimbalom tanár igazgatása alatt álló Zeneiskolában az esti tanfolyam újra megnyílik. A tandíj havonta 8 korona. Felvételtnek kezdők és haladók a Szent Anna-utca 18. szám a. róm. kath. főgimnáziummal szemben.

— **Tilos a dínnve áruzás.** A debreceni rendőrség és a tisztifőorvosi vizsgálat is azt tapasztalta, hogy a forgalomba kerülő dínnve áruk részint éretlenek, részint annyira el vannak már túlértékelve, hogy a felvásárlásuk és eladásuk is lehetetlen. Rostás István főkapitány ez okból rendeletet adott ki, melyben a dínnvének úgy a piacon, mint egvrésze árusítóhelyeken való eladását betiltotta. Akik ezek dacára is hoznak a város területére ilyen gyümölcsöt, azoktól a tiltott áru el lesz kobozva.

— **Világhírű „Ita” és „Borsalino” kalapok Frank Testvérekénél.** Piac- és Szent-Anna-u. sarok.

— **Az élelmiszerdrágaság ellenszólása.** A debreceni rendőrkapitányság elismerésre érdemes buzgalommal fáradozik azon, hogy az élelmiszerek drágaságát célravezető eszközökkel ellenszólja. Rostás István főkapitány városi élelmiszer árusító bódék felállításával a zöltség és fözelék, továbbá tojás és teitermékek mesterséges árait akaria természetesen mederbe szorítani. Egvrésze négy Dégenfeld-téri sátor bódében tennének kísérletet ilyen áruk városi eladásával s ha beválna az eszme, tovább folytatnák a terjeszkedést egvrésze fogvasztási cikkekben is. Ismeretes ugyanis a mai uszorarendszer, amikor előbb az ügvrnök a nagykereskedőhöz az a kereskedőhöz, majd az utóbb alkusz utján a kofához közvetíti az eladást, hogy végre mindezeket a fogvasztó fizesse meg. A városi élelmiszer bódék a közvetítő kereskedelem túltengését ellenszólják és a termeléstől közvetlenül a fogvasztóhoz iuttatják az árut, tetemesen olcsóbban, mint eddig kapta. A másik akciót ifi. Ozorv István rendőrkapitány kezdeményezte és iránvította a husárak csökkentése miatt. — szövevényi alapon. Már eddig 7—800 ember áll a háta mögött a város minden társadalmi rétegéből. Ez a nagy tábor a maga fogvasztóképességével oly tekintélyes forgalmat jelent, hogy eddig is 5% árengedményt halandók felajánlani a különböző hentések és mészárosok. — Természetes, hogy mindkét mozgalom maga után vonja az általános áruccsökkentést s a debreceni piacot lényegesen olcsóbbá teszi. Ami közérdekből és éppen a mai viszonyok között már-már égetően sürgős és elkerülhetetlen.

A számarköhögés.

Egyike a legelterjedtebb és a leggyakoribb gyermekbetegségeknek, amely még a legsebezhetőbb korban sem kiméli meg kedves gyermekeinket s amely a felnőtteket, legkönnyebben az anyát s az ápolónőt is meglegpheti. Járványszerű föllépése, amelyet nagy és sokáig tartó fertőző képessége magyaráz és rosszindulatú természete szinte rettegetté tesz ezt a betegséget. A fertőzés leginkább a beteggel való érintkezés útján történik, még pedig elhasznált levegőjének belélegzésével és kiköhögött köpedéke útján. Azok a helyek, amelyeken legkönnyebben történik a fertőzés: a játszótér, az iskola, a templom és a gyermekszoba.

A számarköhögésről okozott kórképlet rendszerint olyan, hogy nem tagadhatjuk meg a szegény gyermekétől legelőkeltebb részvétünket. Legelőbb is étvágytalanság lép föl, azután nyugtalan álom, nátha, a szem vörössége, köhögés, szárazság és karcoló érzés a nyakban. A köhögés egyre gyakoribb lesz, hevessége fokozódik, majd lökészerűvé válik és lélegzethiányt

— **Gyógyszertár átvétel.** A volt Tamássy-féle Piac-utca 30. szám alatt lévő „Fehér hattyú” gyógyszer-tár dr. Szelényi Árpád veszi át. A gazdát cserélt gyógyszer-tár nevet is változtat, amennyiben a gyógyszer-tár 100 éves fennállása alkalmából a „Kossuth Lajos gyógyszer-tár” nevet fogja viselni.

— **A lekváros kádba dobták.** Nagybányáról táviratozzák: Hirsch Móríc ügvrnök a Nagybányai Gyümölcsértékesítő R.-T. telephelyén a részvénytársaság részére lekvárt főzött. Munka közben összeszólalkozott Fülöp Grigor munkással. A munkás a szóváltás hevében megragadta Hirschet és a forró lekváros kádba dobta. Hirsch esés közben sem vesztette el lélekienlétét, igvkezett, hogy felsőtestrészét megmentse.

— **Őszi üdonságok.** Hüttl Tivadar, cs. és kir. advari szállító Budapest, V., Dorottya-u. 14. tisztelettel jelenti, hogy őszi üdonságai, épügy porcellán, mint üvegárukban nagy mennyiségben raktárra érkeztek. Minden vásárlási kötelezettség nélkül kéri üzletének szíves megtekintését és felszólításra teliesen díjmentesen küldi X. számú diszes árjegyzékét, mely bemutatja az étkező-, kávé-, teás-, mosdó készletek, egyéb használati edények, porcellán és angol köedényben, üvegkészletek és disztárgyak dus választékát.

— **Házlebontás miatt legfinomabb gyapjúszövetek mesés olcsó árban Kupfer Józsefnél.** Piac-utca (Bika szálloda mellett). Kirakat és berendezés is eladó.

— **A debreceni rablóhajsza epilógusa.** Emlékezhettek olvasóink arra a regényes rablóhajszára, mely az elmúlt hóban az egész debreceni közönséget és rendőrséget foglalkoztatta. Rostás Sándor, a vármegye szerte hírhedt és többször büntetett lökötő cigány és sógora Balogh Ferenc kézrekerítése végett folyt a hajsza, akit sikerült is több óráig tartó fásztó munka után kézrekeríteni. Több betörés és lólopás nyomja lelkiismeretét, melyeket Heves megyében követett el és ezek miatt Egerben fog felelni az igazságszolgáltatásnak, ahol letartóztatásban is van. Az egri ügyészség azonban az üldözés körülményeire vonatkozó tanúk kihallgatása miatt a debreceni rendőrséget kereste meg s itt Hortobágyi Ernő rendőrfőnök vette ki a valóságokat. Mintegy 40 tanút hallgatott ki a nagyszabású büneset körül és ezek közül Kertész Miklós és Heckmann János, továbbá Schádi István csendőrök nemcsak azt bizonyították, hogy a cigányok által eladott lopott lovakat és szerszámokat Csordás János és Csapó István házában feltalálták, de azt a súlyos körülményt is, hogy Rostás ellenük fegyverét is használta és 12 lövést tett rájuk. Az iratokat a rendőrség ma visszaterjesztette Egerbe, ahol még a tél folyamán tárgyalják a debreceni kukoricás között végbement rablóhajsztát, melyben munkatársunk is jelentősen működött közre a nyomozásnál.

okoz. Ettől a gyermekek nagyon félnek s ezért ameddig lehet, elfojtják a köhögési ingeret s evvel csak erősítik a rohamot. A kicsiké aztán gyorsan lesavanyodnak és elfonyadnak.

A lábadozás rendszerint hat—tíz hét múlva kezdődik. A betegség azonban gyakran halállal végződik. Egy éven aluli gyermekek közül átlag 60 százalékot, egy-két évesek közül 25—30 százalékot ragad el a halál. A halandóság tehát rendkívül nagy, de mégsem ez az egvrédül oka annak, hogy a számarköhögés olyan rettegett betegség. Oka ennek még a sajnos, rendkívül gyakori utóhatás, a szervezet különféle zavarái, a gégehurut, tüdőgyulladás, tüdővízenyő. Ezek azok a betegségek, amelyek vagy egymaguk, vagy valamilyen tüdőbajjal együtt oly sok ezer gyermeket ölnek meg évről-évre. Nagyon gyakran az idegrendszer is megvrészi ez a betegség. Utólagosan föllépő epileptikus rohamok és hülyeség nem taroznak a ritkaságok közé.

Hogy a veszedelmek a terjedését meggátolhassuk, legjobb lenne a fertőzést egyáltalán megelőzni. Ez azonban nem olyan egyszerű, mert a beteg leg-

— **Kemény- és puha-kalap különlegességek.** már 4 koronától feliebb. Frank Testvérekénél. Piac- és Szent-Anna-u. sarok.

— **Öngyilkos asszony.** Urai Andrásné 21 éves halápi asszony már gyermekkorában sirögörscökben szenvedett. Tegnap előtött annyira elkeseredett, hogy este a lakásán, ahol egyedül volt honn, egy forgópisztolyal mellbelötte magát. A lövés azonban nem ért nemesebb részeket s így ma délután magában hordta a golyót a szerencsétlen teremtés, anélkül, hogy afelől valakinek is említést tett volna. Estefelé azonban rosszul lett és bejött a debreceni kórházba, ahol azonnal műtétet hajtottak végre rajta és kivették a löcsatornából a golyót. Már tul van a veszélyen. Gyógyithatatlan betegsége miatt akart meghalni.

— **Mérlegképes könyvelő vagy könyvelő azonnal felvétetik.** Cim a kiadóhivatalban.

— **Perfekt gyors és gépirónót keresünk** mielőbbi belépésre. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével és bizonyítvány másolatokkal ellátva kérünk beküldeni. Hegedűs és Sándor könyvkereskedése Debrecen.

— **Valódi „Pichler” gráci lóden-kalapok Frank Testvérekénél.** Piac- és Szent-Anna-u. sarok.

— **Értesítés.** Mindazon hölgyek, urak és iskolai tanulók, akik a német és francia nyelvet rövid időn belül elsajátítani óhaitják, ujonnan megvrült tantermekben (Széchenyi-utca 14. sz. az Itélő táblával szemben) egvrütt oktatásban (külön a kezdők, külön a haladók) részesülhetnek. A tanfolyam október 7-én veszi kezdetét, naponta délután 4—6-ig. Háromszor hetenkint esti tanfolyam 8—10-ig. Kívánatra magánórákat is adok. A beiratkozások elseiétől naponta délután 3—5-ig eszközölhetők. Tisztelettel Kelemen Pál. Széchenyi-u. 14. sz.

Debreczeni butorkészítő asztalosok áruccsarnok szövevénykezte
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.
II 968 : TELEFON : 968 II
HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálósobák, ebédők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem teveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányú házilag csomózott szm rna szövényekre, melyekkel 600 családot foglalkoztat s elállítási árban bocsátja forgalomba.

szigorubb elkülönítése sem zárhatja ki a betegség okozójának véletlen ávitelét. Nem lehetünk el tehát olyan szer nélkül, amely belsőleg hat. Ennek a szernek föltétlenül bírnia kell a következő három tulajdonsággal: a testet erősítenie és ellenállóvá kell tennie; gyorsan meg kell szüntetnie a már kitört betegséget; el kell háritania az utólagos következményeket.

Ezt a három föltételt a Sirolin „Roche” oly mértékben teljesíti, mint semmiféle más szer, nem fokozza a gyermekek étvágyát, akik jó ízért szivesen szedik és erősíti gyöngye testüket; csillapítja a köhögési ingeret és megszünteti fájdalmas voltát; esetleg utólagosan fölléphető betegségek, mint: tüdőgyulladás, gégehurut és tuberkulózis, biztosan elhárít még felnőtteknél is, tehát ezektől sem kell tartani. Minden anya, aki valóban szereti a gyermekét, jól teszi, ha mindig tart otthon egy üveg Sirolin „Roche”. Mivel azonban tudvalevően minden jót utánóznak, a Sirolin „Roche” is száz meg száz utánzóra akadt. Apró gyermekeinknek azonban csak a Sirolin „Roche” a legjobb, amelyet minden gyógyszer-tárban árulnak.

Csukamájolaj helyett.

Mily sok gyermeket kényszerítenek a csukamájolaj szedésére! A szülők bizonyára csak jót akarnak, de a gyermekek hálásak lesznek irántuk, ha Scott-féle Emulsiót szedhetnek csukamájolaj helyett. Mert ebben a készítményben a csukamájolaj szaga és íze nem érezhető s a gyermekeknek a sűrű keverék legtöbbször annyira ízlik, hogy az üveg láttára ujjongani és kapkodni kezdenek.

A Scott-féle Emulsió hatása — amint a tapasztalat megmutatta — gyakran meglepő, úgy hogy a gyenge gyermekek egykoru pajtásaitak úgy testi, mint szellemi képességeik tekintetében gyakran tulszárnyalják. De mindig csak valódi Scott-féle Emulsió, sohasem utánzat!

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógytárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne, G. m. b. H. címére Wien, VII., akkor egy gyógytár után próbaadagot küldünk.

Átlagos életkorunk 70 év,

de nagyon sok embernek nem adatik meg, hogy ezt a nagy kort várójában elérje, mert valami idült betegség időnek előtte elragadja őket. Aki nem könnyelmű és az életét meg akarja óvni, a kisebb rendellenességekre is ügyeljen s ha meghűl, szedjen valódi Fáty-féle szódai ásványvizet, amely igen jól és biztosan hat. Egy doboz pasztilla ára csak 1 korona 25 fillér, minden gyógyszerárban és drogeriában kapható, de vigyázzon, nehogy utánzattal rászédjék.

TÖRVÉNYKÉZÉS.

— **Ügvérsi értekezlet.** A debreceni kir. főügyészség területén levő debreceni, szatmárnémeti, szigeti, zilahi és nviségházi kir. ügyészek ezen a héten nagyon fontos értekezletet tartottak itt a bírói ügyviteli és szervezeti szabályok megalkotása alkalmából, részletesen megvitatván két nap alatt annak minden részét, felderítvén hasznos, vagy káros voltát, megfelelő javaslatokat tévén az igazságügyi kormánynak. E beható tanulmányt igénylő szabályok előadásával Gáthv Bálint bizatott meg s a vita az ő munkálatai körül fejlődött ki. Ugy a testiületi szellem ápolása, mint a tudományok területén való előhaladás tekintetében életrevaló intézmény lesz az évenként többször is tartandó bírói és ügyvérsi értekezlet. A komoly munka közben Igyvartó Sándor kir. főügyész és Kesseri Lajos dr. helyettese ebédre, Gáthv Bálint kir.

ügyész pedig vacsorára látta szívesen kar-társait.

„József Főherceg Szálló“

BUDAPEST.

Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3 K-tól feljebb. Gőzfűtés, lift. Intányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.

VIII., BAROSS-TÉR 2. SZÁM.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	836
Országos hitel	837 25
4 százalékos koronajáradék	86
Államvasút	704
Jelzálogbank	456 50
Rimamurányi	771 75
Salgótarjáni	783
Közuti vasút	784

Irányzat:

Magánleszámitelési kamatláb:

Bécs 4 7/8 — 15/16 %/o, Berlin 4 3/4 %/o London 3 3/4 %/o.

Budapesti gabonátőzsde.

Svár. E. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentése	
Ezra októberre	11 04
áprillisa	11 61
Rosa októberre	9 39
Zab októberre	9 04
Tengeri 1913. év juli	7 29
augusztusra	10 42
Tengeri szept.	9 38
Tengeri májusra	6 68

Készárú ártartó.

Uj konzulok. A kamara ezuton közli az érdekeltekkel, hogy Milankovits D. Jovan szerb kiráivi főkonzullá budapesti székhelyvel kineveztetett. — Hikmet bev a török külügyminiszterium osztályának igazgatója budapesti török császári főkonzullá kineveztetett. — Shank H. Sámuel amerikai állampolgár az Egyesült Államok fiúmei konzulává kineveztetett.

Az angol főkonzulátus címe. A kamara ezuton közli az érdekeltekkel, hogy a londoni. cs. és kir. főkonzulatusnak sürgőncíme, mely eddig „Conaustung London“ volt, az ottani főpostahivatal részéről a „cannon“ szó beillesztése által megváltoztatott, úgy hogy a nevezett hivatal sürgőncíme ezentul „Conaustung cannon London“ lesz. Az eddigi cím alatt érkező táviratok azonban, úgy mint eddig, ezentul is kézbesítetni fognak a cs. és kir. főkonzulatusnak.

Kérjen a kereskedőnél

határozottan

húsleves-

MAGGI-féle kockát

5

fillérért

és ne egyszerűen csak „húsleves-kockát“, mert a MAGGI-kocka

a legjobb!

Egyedül valódi

a MAGGI névvel és a

keresztosillag védjeggyel.

Nagy Lajos hirdetési irodájából

Csapo-u. 13.

Eladó egy katasztrális hold szőlőtelep! Közvetlen a város alatt! Vasuti állomás!

Ezen szőlőtelep közvetlen a Schaff János és Horváth János építész ur szőlőtelepe között fekszik, a vámospércsi-ut mentén baloldalon. A legnemesebb fajú termő szőlővel van betelepítve. Az újföldi 4. sz. őrházi vasuti megállóhoz 3 percnyire, a városhoz pedig 4 kilométer távolságra. Omnibuszközlekedés. Ára 10 ezer koronára van feladva. Tulajdonosa Tordai Tivadar államvasuti pályafelügyelő ur, lakik a Vargakertben, Legányi-utca 22. szám alatt.

Most jelent meg

az új, gazdagon illusztrált főkatalógus kézi csipkézett, varrott és horgolt csipkékről és fazóncikkekről, melyet szükséglet esetén bérmentve megküldök. Legrégibb csipkeszétküldési üzlet

J. E. GÜNTHER

kir. németalföldi udvari szállító
Karlsbad.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szögig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választványt csatolni.

Levelezés

Akar nőülni? 28 éves csinos, vagyonos orosz hölgy, 22 éves egyedülálló árva 400 000 kor. hozományjal, 38 éves gyermektelen özvegy 120,000 kor. vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy van előjegyzésben. Komoly szándéku urak, ha vagyontalanok is, díjtalan felvilágosítást kapnak. Schlesinger, Berlin 18.

Állást kap

Intelligens leány, mint elárusító állást nyerhet vidéki papirkereskedésben, aki a könyveléshez ért előnyben részesül. Ajánlatok Horovitz J. Gyula papirkereskedésébe, H. Nánásra intézendők

Jó megjelenésű és ügy helyben, mint a vidéken, megfelelő ismeretség és összeköttetéssel bíró egyének, jól bevezetett régi biztosító társaság itteni vezérigényességénél kedvező javadalmazások mellett alkalmaztatnak. Ajánkozások postafiók 30 alá intézendők.

Könyvelésben jártas, jó írásu kisasszonyt azonnali belépésre keresek. Reiter (Zenede-épület).

Könyvelőt naponta pár órára mérsékelt igényekkel keresünk. Cim a kiadóhivatalban.

Üzlethelyiség

Üzlethelyiség modern (kivánatra lakással) novemberre kiadó. **Szakácsnő** (20 koronáig) felvétetik Csapó-utca 19. házmesterénél.

Állást keres

Német, francia kisasszony nevelőnőnek ajánkozik. Címet a kiadóba kérem leadni.

Négy polgárit végzett intelligens, jó családból való leány irodai foglalkozást keres, ahol alkalmá nyilvánk hetenkint 2-3 órát a Zenede látogatására fordítani. Szíves ajánlatok „Gépirónó” alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Különféle

Persil mosópor kapható Deutsch Lajos főüzletében Piac-utca 38. és a fiók üzletében Piac-utca 72.

Alkalmi vétel — férfi ing, kalap, sapka — **ujdonságokban Schwarz M. L.-nél** Piac u. 52.

Cigaretta- hüvelyek bámulatos olcsón kaphatók **Harmathynál** Fűvészkert-u 14. Püspöki palotához 5-ik ház. Saját monogrammjával ellátott hüvelyt szívat mindenki. Kapható Harmathynál.

85 mm. fekete földi széna eladó Tégylásker III-ik járás, a csöszháznál.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbavásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Intelligens fiatal emberek elsőrendű kóser házikosztot kaphatnak özv. urinónél Arany János-u. 16.

Eladó olcsón szép függőlámpák József kir. her.-u. 21. sz.

Van szerencsém értesíteni, hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. **Vászon,** kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Welsz Ferencz gépüzemre rendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10-90.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehérnemű és divatcikkek. Egyszeri vásárlás mindenkit meggyőz. Szíves pártfogást kér **Kleia Izsó,** Csapó-u. 18.

Szőlőprések saját gyártmányuk olcsón eladók Fái Bertalan vasöntödéjében, Mester utca végén.

Lópokróczok, kocsitakaró-ponyvák legolcsóbban Fohn József zsáküzletében Kereskedelmi és Iparkamara bérpalota. (A kir. törvénytől mellet.) Telefon 492.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusai Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Zsákok, vízmentes és rostáló-ponyvák úgy kölcsön mint megvételre, kötélárak, Zsinegek, hevederek, lópokróczok olcsón beszerezhetők Fohn József zsáküzletében Debreczen, Petőfi-tér 6. sz. (Aug. 1-étől az Ipar és Kereskedelmi kamara bérpalotájában, a kir. törvénytől mellet.)

Csömegé szálló kapható kicsiben és nagyban Friss Sándor kereskedésében. Telefon 9-87.

Dívtos női kalapok, kötött kabátok, sapkák, lélekmelegítő **legolcsóbban** Schwarz M. L.-nél Piac-u 52.

Boesky-kertben vasuti állomás és posta-ügynökség 9 hold szőlő elköltözés miatt kedvező fizetési feltételek mellett fél holdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél a helyszínén.

Jókarban levő íróasztalt keresek megvételre. Ajánlatok R. F. ieligére adandók a kiadóba.

Egy családi páholvt bármely bérletre keresek. Ajánlatokat kérem a kiadóban leadni.

Jókarban levő kovács szerszám eladó. Özv. Lénárt Istvánné. B.-Derecske.

Helvszüke miatt olcsón eladók óriási galambok, nyulak, papagályok, kanárik. Jókai-u. 52. sz. a.

Egy szikvizgvár más vállalat miatt eladó. Értekezhetni lehet Bagdi Károlynál Tócsóskert. István-u. 19. sz.

Lakás

Kiadó háromszobás lakás november elseitől. Nemzetőr-u. 3. sz.

Lázak-Telkek

Vámospércsen 40 hold föld tanyával, 7 hold szőlő gyümölcsös eladó, vagy bérbeadó Értekezhetni a kiadóban.

Hajduböszörményben 3 ház, udvar, a Vénkertben 700 négyszögöl gyümölcsös fákkal beültetett házhelyeknek való föld előnyös feltételek mellett eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Debreczenben a Boldogfalvai-kertben 5100 négyszögöl, házhelyeknek való belsőség, — a Péczely-utcai 7. számú ház eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Eladó föld a Tégylásker III. járásban. 1280 négyszögöl, a vasut mentén, az építendő iskola végében, közel a fűtőházhoz, a téglagyár szomszédságában 300 négyszögölként parcellázva, 6 korona áron eladó. Értekezhetni Csapó-utca 18, mészárszékbén.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó értékesebb uri házak Debreczenben! Alkalmi vételek!

A Csapó-utca 63. számú, óriási nagy telkű szép nagy családi uri ház! Üzlethelyiséggel és több rendbeli uri lakással. Tulajdonosa Tegdes Károly ur és neje.

Gyönyörű nagy uri ház! Végzetlen olcsó! A piac és vasut szájában! Vörösmarty-utca 24. számú ház!

Szép nagy utcai fronttal, négy rendbeli modern uri lakással, minden elképzelhető kényelmes mellékkeliségekkel, külön mosóház és házmesteri lakkkal. Az ára e gyönyörű uri háznak mindössze 60 ezer korona. Tulajdonosa Katona József ur és neje.

A Csapó-utca 68. számú nagy sarokház! Van rajta kifőzési üzlet és vaske- eskedés! Ára mindössze 40 ezer korona! Tulajdonosa e háznak Papp Ferenc ur és neje

A József kir. herceg utca 17. számú háznak fele része! Ára 32 ezer 500 korona!

Tulajdonosa Szabó Antal ur, lakik Péterfia-u. 4. sz. és Majoros Béláné urnő, állami főgymnasiumi tanár neje, lakik: Szamosujvár.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Szőchenyi- utca 6.
Gyömsző.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe : Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

ARANYBÁNYA.
 Önálló ekzsztenciát szerezhet igyekvő urimber vagy hölgy egy szétrúdsági hely
fiókvezetője
 gyanánt. Évi kereset 6000—8000 korona. Szigorúan tisztességes dolog, mindenkinek alkalmas, akár falun, akár városban lakik. Bolthelyiség nem szükséges. Hivatásának felhagyása nélkül mellékfoglalkozásul üzhető. Tudakozódhatni az éleleírás közlése mellett „Filialeiter Nr. 6, 121.” alatt: Annoncen-Expedition „Propaganda” Wien, XIII/8.

NIGRIN

a legjobb
 czipőkrém
 az egész
 világon. Az

eddig világhírű wiksznek vitriol nélküli gyártása is.

St. Fernolendt, Wien III.
 cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári lenállás.

Telefon 945.

Telefon 945.

**Tüzifa, szén, mész,
 cserép, cement, téglá
 és mindennemű építkezési anyagok**
 legolcsóbb beszerzési forrása
Szügyi Sándornál
 Bánffy-u. 6. „Kungária“-malom mellett.

Mindenütt izzófény! (Pótolja a szénigényt és a villamos világítást.)
Mindenütt káprázató fényes világosság!

Petroleum-izzófény-égő
„ARGUS”

Modell 1911.

Aranyérmek: Paris, London.

Az 1911-es modellel végre sikerült egy égőt előállítanunk, amely az összes követelményeknek megfelel. Ez a leg-tökéletesebb és egyetlenegy más rendszer még csak meg sem közelíti. Azonnal ég, szagtalan, olyan világos, mint a legszesz, egy liter 15—18 óráig ég.

Könnyebben kezelhető, mint a közönséges lámpa. **Mindenütt alkalmazható**, csak a mendence csavarnylásának átmérője közlendő.

Ara hálóval és lámpaüveggel **7-50 korona.**

Pót-izzótest **50 f.** Pót-lámpaüveg **40 f.**

Az összes rendszerű izzótestek saját gyártása. Árjegyzéket világi cikkokról, petróleum-kályhákra és újdonságokról ingyen és bérmentve. Fizetőképessé képviselők és kereskedők kerestetnek.

GASLÜHLICHT-INDUSTRIE, Hauptdepot: Josef Hirsch
 Wien, VIII., Kochgasse 3.

RAGÁLYOK ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek a meleg nyár után fokozottabb erővel lépnek fel, mint más évszakokban, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő-szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő-szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **80 fillérért** minden gyógyszer-tárban és drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok beteggyógyítására, antiseptikus kö-tözéseknek (sebekre és daganatokra), kéz-és arcmosásra, és ragályok elhárítására nőknek altesti irrigációra, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM-SZAPPAN

finom, gyenge pipereszappan, 1% lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még csecsemőknek is; szépíti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kisérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. **Darabja 1 korona.**

Fodormenta - lysoform

erősen antiseptikus hatású szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy téli pohár vízbe. **Eredeti üvege 1 korona 60 fillér.**

Az összes lysoform-készítmények kaphatók minden gyógyszer-tárban, drogériában és újabban a jobb fűszerkereskedésekben is. Kívánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

Ahol Lysoform nem volna kapható, oda közvetlenül is küldünk **6 korona előzetes beküldése esetén 3 üveg Lysoformot, 2 drb. szappant és 1 üveg szájvizet.**

Dr. Keleti és Murányi

vegyészeti gyára Ujpesten.

A mesterdálnok

Cipóm szép és tökéletes,
 Benne járni élvezetes,
 Mert ha cipőt szegzek, varrok,
 Rajt' van

PALMA
 kaucsuk sarok.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Csoda olcsó! Alkalmi házváttelek Debreczenben! Végtelen olcsóért megkaphatók! Kedvező fizetési feltételek mellett!

Csapókerthben János-utca 71. számú óriási nagy telkő haz! Az ára 5800 koronára van feladva!

Tulajdonosa Csdom Lajos ur, aki lakik Homok-utca 52. szám alatt. Van rajta cseréppel fedett téglá épület, egy szoba, konyha, nyári konyha, faskamara, termő szőlő és gyümölcsös.

Óriási nagytelkű ház a Homokkerthben! Az állomás al szemből! Gyártelepnek vagy bármiféle ipartelepnek felelő alkalmas lenne a Homokkerth Bánffy-utca 10. számú ház. Igen nagy utcai fronttal.

Cserepes, téglá épület, magában foglal egy 3 szobás lakosztályt, előszoba és mellék-helyiségekkel, két nagy világos pince lakás, faskamara, jóvizű szivattyus kut, termő szőlő és gyümölcsös.

Eladó egy nagy jövője ház! A Fatvan utca végén! A kis állomással szemben! A Steinberger-telep mellett! 100 méteres utcafronttal! 648 kvadrát öl telek! Szech nyi-kerth Sesztina-utca 8. számú ház!

Tulajdonosa Biró Károly pályafelügyelő ur és neje. Ezen házastelek két család által is megvehető. Fronton van, előtte piac lesz, mellette van a Tuster tanár ur háza. Van 3 szép nagy szoba, üvegezett veranda, konyha, spájz, nagy pince, istálló, szin, faskamara, sertésöl, fürdőház, termő szőlő, gyümölcsös, jóvizű kut stb.

Amerikai Czipő Részvénytársaság

American Shoe Company Ltd.

Debreczen, Piac-u. 44. sz.

!! 1085 !! Helyi, megyei és interurbán telefonszám !! 1085 !!

Elsőrendű valódi amerikai női-, férfi- és gyermekczipő-különlegességek kizárólagos raktára.

Divatos formák! Kérje képes árjegyzékünket. Kitűnő anyag!

Donogán és Somossy
Debreczen, Ristemplombazár.

Megérkeztek az őszi idény újdonságai:
Női ruhakelmék, selymek, bársonyok, francia flanellek, mosó velezek.
!! Óriási választékban !!

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó nagyon olcsó házak Debreczenben és a szomszéd városokban! Végtelen olcsóért és kedvező fizetési feltételek mellett!

Kut-utca 55. számú ház! Hatalmas utcai fronttal! Ányulik az Eötvös-utca is. Eötvös-utca a házszáma 90. Tulajdonosa Oláh Józsefné asszony, az ára mindössze 22 ezer korona. Építkezésre felelő alkalmas!

Vasutások! Sarokház a Homokkert legelején! Az állomás közvetlen közelében! Oláh Károly-utca 51. számú ház! Végtelen kedvező fizetési feltételek! 3500 korona készpénzzel meg lehet venni! A többi a tulajdonos rajta hagyja! Villanyvilágítás!

Tulajdonosa e háznak Törös Balázs vasuti kalauz ur. Négy szobás utcai lakosztály, előszoba, konyha és üvegezett verandával. Külön épületben egy szoba, konyha, külön nyári konyha, sütőkemence, fűskamarák, baromfi udvar, sertésöl, kút és konyhakert

Három ház helynek is alkalmas óriási nagy elkü ház! A Hatvan utca végén. Kihelyesi-ut 34. számú ház!

Van rajta 3 cserepes épület, a lakásokon kívül külön nyári konyha, sütőkemence, pince, istálló, kocsiszín, fűskamarák, sertés-hizláló, baromfi udvar, ólakkal, nagy lucernás és nagy gyümölcsös. 900 kvadrát öl telek. Tulajdonosa Hüse János ur és neje. Az ára 25 ezer koronára van feladva! De a telek maga is többet ér 25 ezer koronánál!

Szoboszlón, az állomás közvetlen közelében, egy csoda szép nagy ház! Bármiféle üzleti celokra is nagyon alkalmas volna! Vasut-u. 91. sz. ház! Tulajdonosa Varjassy Iván ur és neje. Hatalmas nagy telek, 4 szobás modern uri lakosztállyal, mellékhelyiségekkel, istállóval, gazdasági kerttel, két gyümölcsös, egy nagy tágas műhely helyiség, pince stb. Teljesen új, adómentes épületek. Hajduszoboszlón fiú és leány polgári iskola is van.

Egy csoda szép nagy uri ház Hadházon! Az állomás szomszédságában! Minden elfogadható árt és nagyon kedvező fizetési feltételek mellett megkapható!

Ezen gyönyörű, teljesen új uri ház, mely egy 3 szobás uri lakosztályt foglal magában, mellékhelyiségekkel a Vasut-utcaiban van, az állomáshoz pár percrenyire, a csend-örklaktanya szomszédságában. Tulajdonosa Papp Imre ácsmester ur.

Csoda olcsóért meg lehet venni Hadházon

az Eckstein Róza Gottlieb Sámuelné fűszerkereskedő házát Hadházon, mely a Tapaszos Malom-utca 1091. szám alatt van, óriási nagy udvarral mely a következő lakásokat foglalja magában: az utcai épületben van egy 3 szobás uri lakás, mellékhelyiségekkel. A másik épületben pedig egy szoba, konyha, külön épületben pálinkafőző, József kút, szőlő, gyümölcsös- és virágskert. Sarok melletti ház! Bármilyen üzletnek nagyon alkalmas! Két utcára nyulik!

Megnyilt!

Minden szülőnek érdekében áll, hogy ezen áruházat megtekintse Sokat megtakarít, ha az iskolai évedra

leánykaruha szükségletét

itt fedezi. Minden nagyságban gyönyörű kész ruhák kaphatók. Selyem, főr és patentharisnyák, rövidárúk, bélések, díszmárúk, csipkék, jabok, fischük, csipkegallérok, bluzok, pongyolák, kötények, kézi táskák, pipere illatszerek. Mindenféle uri divatcikk.

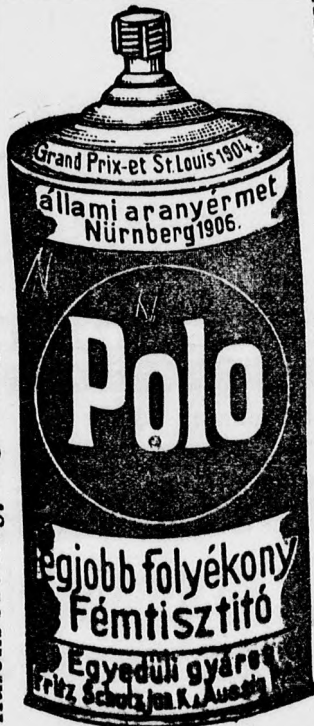
Szelid szabott árak.

Reichmann Divatáruháza
a „Royal” szállodával szemben.

Londoni kávé

néven bevezetett és előnyösen ismert pótkávé - keverék

a legizletesebb tejeskávét adja. Sok ezer elismerővel. Egy 4 kilós bádogdoboz netto K 2000 postán bérmentve, az összes helyekre. MAITI R., CAPODISTRIA.

Különböző nagyságu üveg- és bádogpalackokban.

Mindenütt kapható! Kérjünk ingyen próbát!

Kiadó bolt helyiség
a Homokkertben, Széő Kálmán-u. 16. Posta mellett. Értekezhetni Horváth Gőzfűrés Pataynál

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

Gyomoreseppek
Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban Debreczenben.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó olyan házak Debreczenben és a közeli szomszéd városokban, melyeken fűszerüzletek és italmérések is vannak!

Debreczenben, Kigyó-utca 3. számú HÁZ! A Faragó-utcai villanyos megállóval éppen szemben! (Csapó-utcai vonal.)

Tulajdonosa özv. Demeter Istvánné urnő. Van e házon egy régi, jömeneteli fűszerüzlet, italmérés és dohányeladási engedéllyel. Azonnal átvehető! Elhalálozás miatt minden elfogadható árt!

Debreczenben, a vaggongyár mellett, szép nagy sarok ház! Nagyon kedvező fizetési feltételek!

A Vaggongyár mellett, a Bihari-telepen, az Ocskai- és Onossai-utcák sarkán van ez a szép nagy modern épület. Tulajdonosa Tar Ambrus pályafelvigyázó ur és neje. Van rajta két üzlethelyiség és 3 rendbeli lakás.

Nagyon olcsóért meg lehet venni!

Sámsonban, éppen a vasuti állomás mellett! Kitűnő üzlet! Szép nagy sarokház!

Ezen szép nagy sarokház Sámsonban, az állomással éppen szemben, Hadház-utca 31. szám alatt van. Tulajdonosa Sallai János ur és neje. — Kitűnő fűszerüzlet, korcsmával, pálinkafőzővel, teljes üzleti és korcsmai brendezésekkel együtt.

Az ára az egész mindenségnek 14 ezer korona!

Hatalmas nagy telek, a fűszerüzleten és korcsmán kívül van egy nagy szoba, konyha, kamara, pince, pálinkafőző, istálló, pince, jégverem, sertés- és baromfi-udvar ólakkal ellátva.

Ezen ház uri megélhetést biztosít! Remek levegő! Kitűnő közlekedés!

Sarokház Hadházon! 338. szám. Régi jömeneteli fűszerüzlettel és italméréssel! Ára 7 ezer korona!

Tulajdonosa e háznak Eckstein Mór terménykereskedő ur, lakik Hadházon, Kossuth-utcaiban. Ezen ház, mely bádogtetővel van fedve, az üzlethelyiségen kívül magában foglal két szép nagy szobát, nagy kamara, konyha, óriási nagy veranda, nagy udvar, fűskamara és gyümölcsfák.

A téli idény

közeledtével a nagy közönség szives figyelmébe ajánljuk

tűzifa
nagyraktárunkat,

hol bármily minőségű száraz (3 éves vágású) tűzifa öl- és vaggonszámra házhoz szállítva megrendelhető. Kívánatra villamos favágó-géppel mérsékelt ártért a megrendelt tűzifát felvágatjuk. — A nagyközönség szives pártfogását kéri

Hay Károly és Fia
tűzifakereskedők.

Telephon 276. sz.

Iroda: József kir. h.-u. 38.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

A Bánkon a legkifünőbb buza-
termő föld eladó! Tanyával!
35 katasztrális hold területű!
Közel az iskolához! A halápi
állomáshoz gyalog egy fél-
óránnyira! Bánk III. számú tanya!

Tulajdonosa e kitűnő termőföldnek Soós
Gábor ur és neje, szekéren az ujléti or-
száguton kell menni, e tanya kinyulik az
országutra, menet balkézfelől A tanya-
épület magában foglal 2 szobát, konyhá-
val. Van továbbá egy nagy istálló 20 da-
rab jószágra, egy lebetonizott magtár,
egy kölábas uj góré 400 métermázsza ten-
gerire, sertéshizláló 60 darab sertésre,
cséplőgépszin cseréptetővel fedve, nagy ve-
rem, jövizű kut, gyümölcsfák stb. E tanya
az iskolához gyalog egy félóránnyira van,
ugyanannyira van a Halápi állomáshoz is.

Újdonság! Törv. védte. Styria- UNIVERSAL kötőgép

az összes pamutvastagságok
kötésére, akár finom, akár durva.
„Styria“-kötőgépgyár Grác 102.
Ismeretések ingyen. Legolcsóbb ár.
Részletfizetésre is. Képv. kerestetnek

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Sokan keresnek eladó házat a
Libakertben, de ott eladó ház
nincsen! Most van egy! Nagyon
jutányos árért meg lehet most
venni! Nagy telek! A körút
megnyitásával ezen ház 3 ut-
cának a sarka lesz! Tehát
óriási jövője van!

Ezen ház és illetve telek 2 utcára nyulik,
a Libakert-utca és a Viola-utcákra, a ház
a Libakert-utcában van, házszáma: 9. Viola-
utcán pedig 10 a száma. Tulajdonosa Bor-
sos István ur és neje, a mostani felmérés
szerint 430 négyszögöl terület. Van rajta
cserepes téglá épület, mely magában foglal
két rendbeli lakást, mindegyik egy-egy
szoba, külön konyhával és külön nyári-
konyhával. Van még egy különálló csere-
pes épület, egy szoba és nyári konyhával.
Van továbbá istálló 3 darab jószágra, ei-
különített baromfiudvar, olyan nagy sertés-
óllal, melyben 20 darab sertés elfér kényel-
mesen, nagy veteményes kert, két jó vizű
kuttal. Ára az egész mindenségnek 27 ezer
koronára van feladva.

Vigyázz! Rékre festett kirakat. Vigyázz!

Őszi bevásárlás, még nem létezett igen jutányos árban.

1 m. 120 cm. széles kostümkelme	76 fil.	1 drb gyermekruha	170 fil.
1 „ posztó, igen szép kivitel	28 fil.	1 „ flaneltakaró	150 fil.
1 „ finom barchet	34 fil.	1 „ ágylé szőnyeg	80 fil.
1 „ finom flanell	36 fil.	1 pár harisnya	32 fil.
1 „ madeira csak	79 fil.	1 m. grenadin	92 fil.
1 „ csipkekelme	69 fil.	1 „ selyem markizet	34 fil.
1 „ selyem	90 fil.	1 „ selyem pouplin	476 fil.
1 „ blouz társony	190 fil.	1 „ fekete tafet	170 fil.

Kostümkelmék óriási választékban és még eddig nem volt árakban.

Szallagok, vásznak, hencsertakarók, szőnyegek, ernyők, szövet- és csipkefüggönyök,
ágygarnitúrák, rövidárak, kendők, selymek, bélések, 1 m. lüszter 30 fillér, harisnyák,
miderek, csipkék.

ifj. Molnár Lukács

Kossuth- és Batthyány-utca sarok, a színházzal szemben.

Férfi irgek, harisnyák, nadrágok. Kérjen maradékokat. Varrónók részére külön szabó-árak a rövidárban.

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Ma-
gyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójáratok

Rotterdam-Newyork- Kanada között.

Iroda: Budapesten, VII., Thököly-ut 10.

Telefonszám 632.

Alapított 1893-ban.

Telefonszám 632

Halmágyi Sámuel fő- és fióközletébe Debreczen, Piacz-utca megérkeztek

őszi és téli idényre alkalmas leány és női felöltők,
costümök, ruhák, blouzok, pongyolák, jouponok.

Intézeti leány felöltők és costümök
nagy választékban.

Olcsó árak.

Külön mértékosztály.

Előzékeny kiszolgálás

BORSAJTÓINK és SZŐLŐZUZÓINK

nem piacra szánt vásári áruk, de fontos
gazdasági céljuknak mindenben megfelelő, tökéletes gyártmányok!

Aki nekünk idegen présből vett olyan friss sajtólásu törkölyt tud hozni, melyből mi
nem volnánk képesek még bőséges nedvet szorítani — ingyen választhat sajtóink közül.

DEBRECZENI VASÖNTÖDE és GÉPLAKATOSSÁG

Alapított az 1892. évben. Debreczen, Hadházi-utca 22. szám. Eladás egyedül a gyártelepen.

Feltétlen jóállás minden egyes darabért, még alkatrészekért is!

Friedmann Sámuel
bádogos és vízvezeték-szerelő
!! műhelyét áthelyezte !!
József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

50,000 darab két éves dus gyökérzetű **SZŐLŐVESSZŐ** van eladó Geréby-telepi szőlőiskolában, mely úgy őszi, mint tavaszi ültetésre, hiányos szőlők pótlására, vagy új ültetésre igen alkalmas. Csemegefajok: Passatutti, Muscat-lunel, Muscat-ottonel, piros és fehér Chassellas. Borfajták: Ezerjő, olasz rajnai Rizling, szerémi zöld, mézes fehér, erdei bakar, vegyes martinkai, kövidinka. Csemegefajok ára: ezre 50 korona, borfajtáké: ezre 45 korona. Nagyobb rendelésnél egyezség szerint. Fajtisztaságért jótállást vállalok. Megrendelések már most eszközölhetők. Címem a kiadóhivatalban megtehető. Ugyanott **30 hektó must eladó.**

!! Garage telefon 7-97. !!

Az idő pénz!
Ha dolgát gyorsan akarja végezni, használja a **D. 508. számú** elegáns, kényelmes és zajtalan **nyitott vagy csukott berautót**
Rendelés bármely időre felvétetik.
Autó-állomás: Bika-szálló előtt.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

Kik akarnak parcellázni? Itt volna egy remek vétel! Kinek van hozzá pénze? A Csapókeret mellett van 12 ezer négyszögöl terület! A Geréby-telep mellett!

Tekintettel a nyomorult pénzvisszonyokra, most meg lehet kapni négyszögölenként 2 korona 40 fillérével. Tulajdonosa Czérbes Ferencz ur és neje, laknak az Ujföldön (Vámospércsi ut) 61. számú tanyájukon.

BAJOR IGNÁCZ
BUDAPEST
ÉPÍTKEZÉSI VÁSÁNYAGOK ÉS GÉPEK RAKTÁRA
TELEFON: 14-38

Budapest, V., Szemere-u. 20.

Hirdetés.

A Vár-utcai 11. sz. házastelek, hol most Jánosi Zoltán lelkész ur lakása van, az ott lévő külön épülettel és istállóval együtt, ez évi november hó 1-től két és fél évre bérbeadatik oly módon, hogy ha az egyetemiatula az egyháztéri telkeken építették fel, a bérlet három havi felmondásra a lejárat előtt is megszűnik.

Felhívtnak azok, a kik e házat kibérelni óhajtják, hogy a bérletre vonatkozó zárt ajánlatokat az ajánlott bérösszeg 10%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátva, a református egyház irodájában ez évi okt. 10-én déli 12 óráig adják be. Ezek az ajánlatok okt. 11-én délután 4 órakor az egyház tanácstermében nyilvánosan fognak felbontatni.

A lakás naponként d. u. 3 órától 5 óráig tekinthető meg.

Debreczen, 1912. évi szept. 28.
Pénzes Sándor,
gazd. bizotts. elnök.

WASHALL
legjobb mosószer
Washall Company Wien
II. Kurzbaugasse 3.

Kapható Friss Sándor kereskedőnél Debreczen.

BUTOR!
Telephon 377. és 484. sz.
Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menyasszonyi kelengyék óriási választékban.
Varga József
Debreczen, Piac-utca 44. szám

Tiszta agyagból készült szép piros **CSERÉP, fali téglák** és legszebb nyersfalazati és **kémény-tégla** csak a **Karczagi agyagiparnál** Karczagon szerezhető be.

RUHA- és KELMEFESTÉS

KOZHIRRÉ TESSZÜK, hogy külföldi mosómestert szerződtettünk, miáltal módunkban van nagybecsű megbízóinknak olyan gallért, kézelőt és fehérneműt szállítani, mely bármely bel- vagy külföldi tisztítást úgy szépségben, mint tartósságban messze tulszárnyal.
HRABÉCZY ELŐ DEBRECZENI GOZMOSÓ
VEGYTISZTÍTÓ ÉS RUHAFESTO R. T.
Gyár és főüzlet **SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ.** Telefon 323.
Fióküzletek: Csapó-u. 30. Telefon 668. Hatvan u. 11. Telefon 578. Miklós-u. 1. Telefon 1148. szám.
Felvételi telep: Glück Ede urdíval áruháza. Telefon 602.

FERTŐTLENITETT AGYTOLLTISZTÍTÁS!

Friss levegő-szellőztető fűtés
egy családos házak, iskolák, üzemhelyiségek, termek, stb. részére.
Régi házakba is könnyen bevezethető. Több mint 2200 berendezés kevés év alatt fényes eredménnyel lett elvégezve, minthogy csakugyan egészséges, berendezése és üzeme **olcsó** és üm-mködően szellőztető.
LÉGFÜTÉSEPÍTŐ-TÁRSASÁG
Lufttheizungsbaugesellschaft G. m. b. H.
WIEN, XVII/3.

KEIL-LAKK
Ha „fehér Keil-Lakk”-ot veszünk S vele mindent jól befestünk. Konyhabutor, asztal, szék, Itt van „Keil-Lakk” azurkék, Kerti-butort fessünk zöldre, Gyermekeknek öröme.
„Keil-Lakk”-ból van minden szín, Kék, piros, zöld-rozmarin, Szóval: ház vagy nyári-lak, Mindig legyen ott „Keil-Lakk”!
Mindenkör kapható:
KONTSEK GÉZA CZÉGNÉL DEBRECZEN.

Iskola öltönyök

legolcsóbban és legnagyobb választékban

Grünfeld Adolf és Társa

férfi-, fiu- és gyermekruha áruházában kaphatók.

Debreczen,

Kistemplom mellett.

Fickó! Még most sem jegyeztél meg magadnak, hogy csak **Jacobi antinicotin** szivarka-hüvelyt szívok!

Nagybani eladás Adolf és Alexander Jacobi, Wien VIII.

Eladó, kiadó, vagy azonnal átvehető egyéb elfoglaltság miatt egy villanyerőre berendezett gőzmosóda és vegytisztító-intézet saját vízvezetékkel. **H. Böszörményben, Agyal Benőnél.**

Piac-utca 19. szám alatt

4 szoba mellékhelyiségekkel együtt november 1-től igen olcsón

kiadó.

Értekezhetni Dr. Lengyel Zoltán ügyvédnél.

Kimélje gyomrát

amíg nem késő és pedig úgy, hogy annak tisztító és emésztő szervei működését támogatja

Thymomel Scillae

szer által. Számárhurutnál is hatásos.

Készítés és fóráktár:

Fragner B. gyógyszerháza

cs. és kir. udv. szállító Prága III. No 203.

Kérdezze meg orvosát.

1 üveg K 2.20, postán bementve előleges fizetésnél K 2.90, 3 üveg előre fizetve K 7.—, 10 üveg előre fizetve K 20.—.

Vigyázat a szer nevére, a

készítő nevére és a véd-

jegyre.

Debreczenben Mihalovits J. gyógytárában.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás férfi-, fiu- és leánygyermek ruhákban **Neumann M.** cs. és kir. udvari és kamarai szállító Debreczen, Piacz-u. 51.

Linoleum

gyári raktár.

Telefon: 6--44.

Rendkívül olcsó árak, valamint dus választék minden e szakmába vágó cikkekéből.

Linoleum futó	67 centiméter széles méterje	K 1.70
" "	87 " " " "	" 2.15
" "	100 " " " "	" 2.35
" "	150 " " " "	" 3.60
" "	200 " " " "	" 4.90

Linoleum szoba közepére fémsarkokkal ellátva: 150/200 K 7.20, 200/200 K 9.80, 200/250 K 12.—, 200/300 K 14.—.

:-: Valódi parafa-linoleum. :-:

Linoleum futó	67 centiméter széles méterje	K 1.90
" "	90 " " " "	" 2.60
" "	110 " " " "	" 3.50
" "	133 " " " "	" 4.20
" "	180 " " " "	" 5.20
" "	200 " " " "	" 5.50

Parafa-linoleum szoba közepére fémsarkokkal ellátva: 150/200 K 7.50, 200/200 K 10.—, 200/250 K 12.50, 200/300 K 15.—.

Átdolgozott Inleid-linoleumot, valamint zöld, szürke, barna linoleumot ajánlok egész helyiségek bevonására, mit saját szakembereimmel végeztetek. Költségvetés és minta díjmentes.

Asztalterítők minden színben:

65/115 kitűnő minőség	K 2.40
85/115 " "	K 2.70
100/130 " "	K 3.40

Valódi orosz szentpétervári sárczípők:

Női K 3.40, férfi K 6.30, gyermek K 2.70.
Férfi és női csinos esőköpenyek 12 kor.-tól feljebb.
Körgallérok 9 koronától feljebb.

Celluloid gallérok és kézelők fehér és színes matt kivitelben, kitűnően sikerült vászon-utánzat.

Dus választék mind e szakmába vágó cikkekéből.

Kérjen árjegyzéket, valamint mintákat, mit díjmentesen szállítok.

Gummisarkot ne vegyen, csak **Usona** védjeggyel, ez a legjobb és legolcsóbb. Gyári lerakat a Linoleum áruházban.

Női, leány- és fiu-kalap kitűnő kivitel — **antilop utánzat** — barna színben, zöld alsóval: 2.25 és 3 kor.

Haas Lipót Debreczen, Piacz-utcza 49. szám.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.